

Abieluleht

№ 43.

Pühapäeval, 6. detsembril 1931.

I aastakäik.

Tänast lehte 8 külge.

TOIMETUS JA TALITUS:

Tallinn, Suur Karja tn. 2 6.
Telefon Postkast 372.

Toim. kõnet.: kl. 3—5. Kontor avat.: 8—6.
Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasi-
saatmiseks puuduvad margid ja seismajäänud
kirjad hoitakse alal kuu aega. Kuulutusi ja
tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitali-
tused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist
Vabariigi postiasutustest ja -agentuuridest.

Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
Esiküljel teksti ees 10 senti, teksti sees 12 s.
ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter.
Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmuvasse
numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:
1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt.
6 kuud 225 s., 12 kuud 400 s., — postiga
saates. Välismaile 2-kordsed hinnad. Adressi
muutmine 25 senti.

Filmiiludus Evelyn Holt.

Sügishingede müsteerium.

Astume südame hämarail teedel,
ümber on tuledes leegitsev linn.
Oleme kannatand murede reedel,
nüüd meil hea on rännata siin

sügisöö tuulte kõledas hulves,
oleme kodus ses rahutus öös. . .
Meie hinged on ühtinu i palves, —
palves suures ehk ainus veel pääs,

kui on sügisporri kõik paisat
elu õilsad püüded ja töö;
kui kõik vaev ja lootuski raisat,
siis on magus, ahl! magus see öö —

läbi mille võib rajada jäljed, —
jäljed kõrvuti porisel teel.
Siis kui lohutus ahastav, armas,
käiks me tumeda nukruse eel. . .

Enno Uin.

Kinonäitlejanna Leni Riefensthal.

Abielu — inimõnne alus.

Kumb on rohkem vastutav: kas mees või naine?..

Paljud inimesed süüdistavad abielu instituuti selles, et ta olevat igasuguste pahede ja kalduvuste pesa. Ja meile olevat tarvis korraldada uus suguline vahekord, mis rohkem praegusaja nõudeile vastaks.

Kuid sarnased isikud on siiski oma arvamistes primitiivsed idealistid, kui nad mõtleavad abielu pahedest abielu-instituudi muutmise vabaneda. Kas võiks aga mõni teistsugune suguline vahekord meeste- ja naisterahva vahel kindlustada pahedest eemalehoidumist rohkem kui seda praegu võimaldab abielu? Ja milline olukord võiks meesterahvale ja naisterahvale rohkem lootusi õnneks pakkuda, kui abielu? — Vaevalt võiks keegi midagi paremat ette tuua!

Igasugune vabaarmastuse vahekord, kui ta ei ole ainult mõni juhuslik intriig, ei ole ka kunagi samadest pahedest vaba, mis meieaegne abielugi. Kui aga tõsine, väljaspool-abieluline ühendus ei ole juhuslik episood, siis jätab ta inimhinge teravad jäljed, nagu seaduslik abielugi.

On ju tõde, et tõsine armastus ei peitu mitte sugulistes suhetes ja

erootilistes tunnetes, vaid püüetes neid sugupoolihingeliselt võimalikult kauem ühendada. Armastuse tarvidus, nimelt tõsise armastuse tarvidus on igas inimeses niivõrt tugev, et teda on võimata eneses maha suruda, ehkki „armastuse“ mõiste väga laialdane ja individuaalne asi on. Kuid kõik mõistavad selle all — püüet igavikule läheneda.

Abielu, mida seadus hoiab ja kaitseb, on ainuke õige mehe ja naise vastastikuste vahekordade vorm, mis võimaldab täielikult inimese seltskondlist ja sugulist instinkti rahuldada.

Ainult abielu — nimelt püha abielu — võib kauakestev olla. Ja sellest olenebki, et tõsine õnn on võimalik ainult kauakestvate armastuste näol, kuna juhuslikud sugulised vahekorrad, mis inimese hingesse vähemaidki jälgi ei jäta, ei või ka inimesele mingisugust õnne pakkuda.

Tundeline ühendus, millel pole eesmärgiks kauakestvus, rõõvib inimestelt (niihästi mehelt kui ka naiselt) võimaluse üksteise peale hingeliselt mõjuda, takistades neid vaimiliselt areneda. Lühikeseajaline ar-

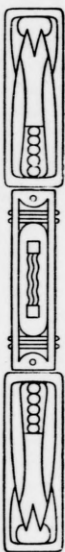
Kõigile lugejatele!..

Juhime kõigi „Abielulehe“ lugepeetud lugejate tähelepanu sellele, et järgmisest numbrist alates hakkab „Abielulehes“ ilmuma meie noore andeka kirjaniku Elmo Eltori ülipõnev ja huvitav armastusromaan noorte elust

„Tuulispea“

mis algusest lõpuni lugejat köidab ja sügugi vähem huvi ei paku kui kuulsalt vene naiskirjaniku Olga Debutova „Kirs ja hing“, mida meie lugejad suure huviaga loevad.

Toimetus.

Metsade ilu ja uhkus.

Kosmeetika vabrikandi Koty alimendid.

Kuulus prantsuse kosmeetika vabrikant Francois Koty lahutas end oma naisest Jvonne'ist 1929. a. Lahutuse puhul mõistis kohus lahutatud naisele alimendide maksuks ühekordse toetusega 430 miljonit franki.

Ehkki nimetatud summa on kartustäratav suur, siiski otustas kosmeetika kuningas selle summa oma endisele naisele välja maksta, paludes enesele ainult osade kaupa maksmise õigust.

Viimase osamaksu summa pidi ta ära tasuma 5. augustil k.a., kuid tähtaja saabumisel palus Fr. Koty uut tähtaja pikendamist, põhjendades seda sellega, et ta ise ei saavat kuidagi Ameerika trustidelt rahasumme kätte, kellele olevat oma kosmeetika osatähed ära müünud.

Asja harutati hiljuti kodanlikes kohtus, kus Fr. Koty huvitsid kaitses „batonier“ Obepain, aga tema endise naise „alimendide“ nõudis advokaat Rosenmark.

Teel valendaval . . .

Teel valendaval läbi sõmerlume,
kui hea on rännata, kui naerul kuu! . . .
Siis päästab laulu muretumaa suu,
mis põskedele värub noorus-jume . . .

Kaob mõtetestki haletsus, ja tume
maailma-mure lumihange vaob,
kui pöue-afasile süda taob —
lõõk talvehargusesse kajab kume . . .

Tee valendav sind ootab, õnnetu!
Sa sinna kaotad kõik elu-mured, —
uus lootus — lumeväli rannatu . . .

Teel' lumisele — enne veel kui sured
sa mine, kes veel oled mannetu,
ja sinu vaevad lahkuvad kui kured . . .
Salujõe änn.

Abielu aruudes.

Nii siis kustutakse esimesed 4 aastat arvustusest maha ja hakatakse viienda aastaga peale. Nüüd aga arvavad naised, et esimese nelja aasta eest tuleks lahutuse puhul mehel rohkem nõuda, kui seda harilik teenija palk on, sest riietus oli oma ja alles viiendast aastast peale, kui omad hilbud juba läbi, võiks leppida hariliku teenija palgaga.

„Ei nii lähe!“ arvatakse meeste pool. „Kui teie teenistuskoha võtate, kas siis ka esimese kuu eest töandjalt rohkem nõuate? Sest asuste ju eelmise koha peal teenitud riietusega ametisse, ja see käib ikka perioodiliselt nii, eks!“

„No-ja, vaadake see pole ju mitte üks kuu, vaid koguni neli aastat ja teiseks on ju see ikkagi abielu ja-ja-ja teenistuskohast, tahtsite öelda,“ täiendas kirjatöimetaja omalt poolt.

Meeste pool naer, mille peale hakkab tõrva sadama: „Teie, naised, oletegi abielu ära rikkunud ja temast teenistuskoha teinud oma palga nõudmisega. Teie olete tema õige ja pühama mõtte ära solkinud. Seega olete endid alandanud orja ja teenija seisukorda. Olete teinud temast paukikassa enesele peale lahutust. Rahaga asetatavaks olete teie teinud abielu ja armastuse, mis kustumise puhul järeelmaksuna toimib. Kas sellest ei saanud küllalt, mis abielu

aja jooksul läbielati, ja milleks üldse abielluti?“

„Arge saage ägedaks, härrad, töandjad!“ kuuldub naiste poolt, „sest aeg on nüüd niisugune. Pea suu ja anna raha!“

„Aga, armas taevast, ega see ometi abielu ja armastuse pärast ei tohi nii olla!“ kurjustatakse meeste hulgast.

„Aga kuhu peame siis meie, naised, peale lahutust minema?“ anna raha!“

„Teise koha peale!“ kuuldub meeste poolt, millele järgneb lõbus naer.

Nüüd hakkab üks proua oma kurba abieluteekonda seletama:

„Elasime 14 aastat üsna keskmiselt. Lapsi ei ole. Lahutusprotsess käib juba teist aastat...“

„No mis teie siis nii väga protsessite?“ küsib kirjatöimetaja.

„Ja vaadake mu advokaat ütles, et ma olen ikkagi hulk aega oma meest teinud ja...“

„Vabandage, proua, oma meest ei teenita, teenitakse ainult võõrast!“ sõhvab keegi meesterahvas vahele.

„No-ja, seda ma ju ka seletasin oma advokaadile, kuid tema arvas, et mul siiski olla õigus selle pika aja eest saada.“

Edaspidisel rääkimisel prouakesega selgub, et proua mehe nimel on pangas väike summa hoiul, mis nähta-

vasti ongi pika protsessi põhjuseks.

Nüüd küsitakse meeste poolt: „Kas teie siis ka nõuaksite, kui teie mehel raha ei oleks?“

„Noh, — kust võtta pole, mis sealt ikka nõuda!“ arvab proua, millele järgneb lai naer.

Nüüd võtab sõna keegi soliidsem härra: „Vaadake lugupeetud prouad, teie seisukord peale lahutust on muidugi kurb küllalt, sest ei ole kerge uut elu võimalust leida. Ja see asjaolu sunnibki Teid kohut käima, et välja pigistada mehel raha ka peale lahutust. Kui teil oleks peale lahutust võimalus teisel nii vabalt ja hooletult elada kui seda abielus oli, siis teie muidugi ei nõuaks oma mehel raha. Eks ole nii?“

„Isegi mõista!“ ütlevad naised.

„No vaadake nüüd, kui ülekohtused te olete selle vastu, kes teid nii õrnalt sütleks. Aga lubage mulle veel mõni sõna, võib olla leiame õige hea väljapääsute sellest ebaõigest elunähtusest. Sellepärast jäämeigi oma rahvaarvuga kõngu, et naistele on antud äärmiselt suured õigused meest pingutada ja oma küüsis hoida. Kuna mees ehk isane on oma loomu poolest kõikjal vaba. Ainult siis ta saab selle eest hoolitseda, et rahva arv püsib. Naine on looduslikult, oma loomult allu, alalise valmisoleku võimalusega vastu võtta, kui mees või isane sellega vähegi hakkama saab. Meest pole aga loodus nii rikkalikult toimetamise võimalusega varustanud, ja sellepärast on mees sümboolselt ikkagi otsitav ja oodatav, esikohal. Temast, see tähendab mehest, on olnud täiel määral ära kas rahva arv on suur või väike. Sellepärast ei tohi meest kui niisugust mitte kinni hoida, teda raske tööga koormata, nagu see loomariigis on. Teie teate ju tegelikust elust, et jõuetu mehe juures jookseb naine ära. Ja sellepärast sooviksin mina, et naised looksid suure ühingu, kus nad väljatöötaksid kava, kuidas kasutada omavahel mehi, sest naised on rohkem.“

Mispärast praegu kurnatakse ja püütakse kätemaksu, rahaväljapressimise, egoismi ja haiglaste armukadeduse pärast lahkuda soovijat meest võimalikult kaua enese küüsis hoida? Pidage seda naised mees, et mitte naise ilu ja kogu ei ole tähtis elu edasiandmises, vaid just mehe tervis ja tugevus, nagu see loomade juureski on. Naised peaksid sellest aru saama ja asja lahendamise oma kätesse võtma, küllap siis ka lahutatud naised eluvõimalust leiavad ühinemise teel.

(Järgneb.)

Maine, kelle südamas oli ruumi igale mehele.

Filmitähe Lia de Putti saladuslik surm.

Kui kümmeaastast tagasi Joe May linastas Thea von Harbou romaani järele oma kuulsas „India haugasamba“, pani tema ühtlasi ka aluse ühe kuulsama ja omapärasema filmitari, väikese, võluva ungarlanna Lia de Putti suurele karjäärile aiamaamata vist isegi, et too kuulsuseta tantsitar, kes „India haugasamba“ täitis väikest orjatrüüki osa, võidab kord kogu maailma südamed.

Noor ja hurmav, kuidagi erinev kõigist teistest tolleagestest Saksa näitlejannadest, nii hakkas Lia de Putti võitma nüüd kuulsust, olgugi, et ta näitlejana ei kannatanud tõsisemat kriitikat ega suutnud võistelda ka ametiõdedega.

Sündides Ungari ohvitseri tütreks, hakkas Lia de Putti juba noorelt unistama näitlejana karjäärist, olgugi, et vanemad sellest midagi kuulda ei tahtnud. Ent Lia jäi siiski kindlaks, laskamata ennast isegi sellest, et kõik esimesed katsed pääseda lavale, luhtusid. Tema lootis siiski, põgenedes kodunt Berliini, kus aga samuti noort ungarlannat tähele ei pandud. Vaese tantsitarina, kes kauget kuulsust, pidi noor neiu ennast nüüd Berliinis elatama, uskudes, nagu rääkis hiljem, et siiski siiski tuleb kord päev, mil maailm kummardub tema ees.

Ja see tuli. Peale esimest edu „India haugasamba“, hakkab Lia de Putti mängima juba peaosas, evides peamiselt siiski ainult edu oma kalihinnaliste ja ekscentriline tuuletide ning pikantse välimuse tõttu. Peagi on Lia de Putti üldiselt kuulus, mängides kaasa Euroopas ja Ameerikas paljudes filmides, millest tuntumad „Varietee“, „Armukadedus“ ja „Armas Jumal, kingi mulle 20 senti!“

Veet kuulsamaks kui näitlejana, sai aga Lia de Putti oma rohkemvuliste armulugude ja seikluste tõttu, ületades siin kaugele kõik teised ametiõded, kuigi need ei pidanud lugu truudusest ega tõsisest armastusest.

„Minu südamas on ruumi igale mehele,“ olevat Lia de Putti kunagi kusagil öelnud. Ja tõesti. Tema armukeste rida — see on pikem kui ühelgi teisel, olgugi, et Lia de Putti

oli aastaid võrdlemisi vähe. Siin on näitlejaid, kellest meenutame vaid Angelo Ferarri, Livio Pavanelli, Johannes Riemanni ja Bruno Kaerstneri nimesid, siin on pangadirektore, krahve, paruneid, ärimehi, nooremaid ja vanemaid sõjaväelasi, rikkaid päevavargaid ning, — aga kas ei aita juba sellest?..

„Kuu, ja mitte päevagi enam võin ma armastada kõige kauem ühte meest,“ ütles kunagi too suur seikleja ise, käies ühtlasi ka nende sõnade järele.

Üksikasjaliselt tema seiklustesse ei luba meid siin vähemalt mitte praegu laskuda napp ruum. Meenutame siin vaid tema mõni aasta tagasi olnud kõmulist enesetapmise katset, kui Lia de Putti alkoholiuimas tülli sattudes ühe oma armukesega, hüppas välja selle korteri aknast, ent paranes. Meenutame tema kõmulist pankrotti jäämist ja ka seda, et too naine kunagi ei põlanud joovastavaid jooke, veetes enamiku öödest nagu ütles ta ise, lõbustuskohtades, kust lahkus ikka alles siis kui päike oli kõrgel keskaevas.

Lia de Putti on nimetatud kinomaailma suurimaks seiklejaks, kes tema ka tõeliselt oli.

Sattudes mõni aasta tagasi Euroopas aineliselt kitsikusse, sõitis Ameerikasse, kus lootis pidada veel suuremat võidukäiku. Aga ta eksis. Ameerikas osutus tema ainult kustutavaks täheks, keda kahetseti ja kellele tunti kaasa, kuna siin seda kõike, millega Lia de Putti lootis saavutada edu, tunti palju paremini. Lia de Putti tahtis tagasi pöörata Euroopasse, ent vaerm kui ta seda teha jõudis, saabus surm...

Alul tulnud teated kõnelesid kopsupõletikust, ent hiljem võttis maad siiski juht saladuslikust enesetapmisest — Lia de Putti olevat nimelt alla neelanud paki nööpnõelu...

Näib, et asi tõesti on ka nõnda. Vaevalt küll suutis tujukas ja helitatu filmitar leppida sellega, et ta tõugati troonilt ja oma ülejäänud päevad oleks pidanud veetma unustatuna ning mahajäätuna, kuigi teda kanti kord kätel...

—ent.

Ära pildista oma naist.

Ei ole meil vist ainustki abielunaist, kellele oleks midagi selle vastu kui tema mees teda pildistab. Meil vähemalt pole senini ükski naine tolle vastu protesti avaldanud, vaid seda rahulikult lasknud sündida, olles pealegi vist veel õnnelikud, kuna päevapildistamise enesest ju midagi halba ei ole.

Teisiti aga arvas Jeanette Gourdin, kes elab Los-Angeles. Ühel päeval, kui mees teda pildistas, ilma et oleks saanud selleks luba naiselt, vihas Jeanette niivõrd, et kaebas oma mehe kohtusse, paludes mehele karistust loata päevapildistamisest.

See omapärane kaebus, mis vist ainuke omasarnane ilmas,

oligi neil päevil kohtus arutuseks. Kaebealune ei salanud, et ta on pildistanud oma naise ilma selle loata, aga põhjendas seda sellega, et lootis nõnda hankida lahutuspõhjust. Mahajäetuna naisest, tahtis tema ka ametlikult lõpetada abielu, millega aga naine kuidagi nõus polnud. Kohates sel õnnelul päeval juhuslikult naist tänaval võõra mehega, otsustas petetud abielumees mõlemad päevapildistada, et sel viisil tõendada naise truudusetust. Mees palus ennast küll õigeks mõista, mida aga kohus võimalikuks ei pidanud, karistades kaebealust 25 dollarilise rahatrahviga, mis peaaegu 80.000 senti, või nelja nädalise vangistusega.

Hingede mask.

Sadie Maros.

XI. Laulatus 20. detsembril.

Järgnevatel kohtamistel Edgar Loosiga Nelli hoidus teadlikult igast äärmusest sõnast, mille üle ehk hiljem oleks pidanud aruandma. Kuid igal seesugusel õhtul laulatusel pani ta kogu oma naiseliku võlu ühesse pilgusse, kui naeratas ulatades kätt näitlejale, sõnades:

„Loodan, härra Loos, Teid jälle näha tuleval kaardiohtul! Tulge tingimata, härra Loos,“ rõhutas ta korduvalt. Ning neil silmapilkudel Edgar arvas lugevat neiu silmist salajast soovi, näha teda...! Ja Edgar isegi tuli meeleldi jälle, kuna kõik katsed, kohata armastatud naist väljaspool seda maja, nurjusid — nii ta tuli mängima ja kaotas endisest pöörasemad summe. Tema laokil mõtteid laostas veel Nelli seega, et otsis juhuseid, kus võiks ulatada oma külalisele klaasi veini. Ja ooperilaulja, vaadates neiu silmi, tühjendas klaasi teise järele, kui soovides joomiseks summutada oma tunnete leeki. Nii algas see, et lahkus keskööpaiku mindi majast pooljoobnud olekus, ta läks kodu asemel — öölokaali, kus jõi alles öieti — ainult et lohutada, kuna teda piinas teadmine, et Nelli jäi Valteri juurde...

— Piinas, lootusetu seisukord jatkus kuudeks, ja ooperilaulja juures märgiti liigsele alkohooli tarvitamisele andmist. Juba ilmusid märgid, mis ennustasid, et isegi jumalik talent läheb kõige liha teed... Tekkis niisugune seisukord, kus Edgar kolleegid vangutasid omi murelikke päid, direktor sõimas, kriitika läks tagasihoidlikult manitsevast arvudest üle järjest nõudlikumaks, kuni vaiks hoopis Edgar Loosi üle... Ja doktor Valter Mänd pidi olema kogu lagunemisprotsessi tunnistaja... Nii ühel hommikul ta ärritus jälle hirmsasti oma patsiendi üle:

„Mina ei võta enam endale vastutust sinu häälepanemiseks! Ma palun sind jumalakeeli: hoidu alkohoolist! Hoidu külmumise! Vaid äärmine enda hoidmine võib tulla veel paranemist! Seda olen öelnud sulle juba miljon kordi, aga õhtul sa lähe jälle — läbi!“ Valter kõnnib ärritatult tuba mööda. Edgar Loosi ilme on vaid väsinud ja osavõtmatu. „Saad sa ometi aru, et su laulja

karjäär on mõne kuu pärast läbi, kui see nii edasi kestab, ja sina end ei pidurda! — Ma ütlen, need näitlejad on alles suured lapsed. Kui ainult nad tõusevad tunnustamiseni, siis algab võidujooming, mis kestab, kuni pole enam mida pühitseda... lõpetas doktor Mänd oma tõrelemise. Öieti ta pidi katkestama, kuna laual tirises telefon.

„Haloo! Jah... Millal on proov? — Hea; kui vabanen siit, tulen täpselt kell 5. — Jõudsin juba unustada tänava, Nellikene. A-a-h. Raua 105 korter 24. Suudlen!“ Valteri vaiken õnnelik naer kõlas kõnetoru. Siis paneb selle käest. Tuleb tagasi. Laua juures istujale Edgarile, on ta nagu jälle lahke ja ta silmis sädeleb erilist õnnelik sära. Üks silmapilk näeb Edgar seda õnneliku peigmehe naerutust, siis Valter mahastab selle sigarikastile. Süüdanud sigari, heites tiku tuhatuosi ta sõnab:

„Edgar!... Minu pulmapäev on määratud 20. detsembrile. Erilaulatus toimub tund peale ametlikku registreerimist Ingliskabelis. Oled muidugi palutud osavõtma!“

„Nüüd muidugi katkestuvad meie kaardiohtud, kuna pulmade ettevalmistus võtab kõik mu vaba aja. Ja juba laulatus õhtul peale intiimset õhtusööki, me sõidame pulmareisile. Siht on: Sankt Moriz ja veebruaris — Riviera.“

„Soovin kuldset õnne!“ surus näitleja sõbra kätt, kutsekaardi vastu võtmisel. Ükski noot ta hääles ei andnud ära, millist valu ta tundis hinges sel silmapilgul...

Lahkudes Valter Mändi juurest, viis tema tee teda isendast lähemasse veinibaari...

XII. Laulatus eelpäeval.

Nelli korteriperenaine ruttas helistamise peale esikusse avama ust.

„Tere, härra! Keda soovite?“

„Siin majas elab keegi preili Nelli Sööt?“ küsis võõras tervitamine järel.

„Jah, õige tahked, tuba number 4,“ juhatas lahke proua noormehe läbi pika koridori, millel ukseid kahel pool, kui kunagi tüübilisel pansioonil. Proua koputas Nelli toa uksele, hüüatas:

„Preili Nelli Sööt, Teile tuli küllaline, härra!“

„Tule aga sisse, Valter!“ hüüdis rõõmus neiu häälel ukse taga, ja perenaine muigas endamisi, teades, et too pole sugugi Valter Mänd, keda arvas Nelli... Noormees astus üle läve, samal perenaine kuulis Nelli hüüdmast üllatuna:

„Teie?! — Härra Loos?! — Milles tulite siia?“ Viimased sõnad kõlasid juba täis ägedust. Üks langes kinni, ja perenaine läks oma tuppa, mis asub Nelli toa naabruses. Edasi perenaine võis kuulda vaid kõrvaltoaliste jutukõminat, milles arusaadavalt kõlasid vaid üksikud silbid.

„Tulin selleks, et ma ei lase end ära saata kui kõlbmatu kaltsu!“ kähistas Edgar Loos kasvavas vihas.

„Mida siis tahate öieti minult?“

„Et Te täidaksite mulle antud lubadusi. Nelli... Olete hävitunud minu, Nelli, meelitades mind joomisele, milles ma otsides lohutust ühte aegu, hävitasin endas laulja. See sündis Teie pärast! Aga nüüd Teie ikkagi hüljate mind, abiellute Valteriga! Ja mina olen hullumana Teie kaotusest!“

„Milles süüdistate mind? Ometi pole ma andnud Teile lubadusi, ei vähemaidki töötusi... kui järgisite mulle pimestatuna oma enese kiret.“

„Õilsad tunded on need, Nelli!“

„Hea küll,“ mõnõnis Nelli ükskõiksuses, — „siis pimestatuna suurest armastusest järgisite. Ometi iga kainenelt mõtleja poisikene oleks suutnud läbi näha mind, kuidas hoidusin Teist eemale!“

Eksisite rängasti, Edgar Loos, kui arvasite minus kübetki sädet Teie vastu. Oo, minu kirg ja kogu hinge õilsus kuulub vaid Valter Mändile! Ega kahelnud ma ühel hetkelgi temaga abielluda, pole mõtteski kavatsenud katkestada kihlust temaga!“

„Siis oli see määg? Mäng minuga, Nelli?“ kõlas valus meeleheide noormehe huulilt toa vaikusse.

„Kui Te seda just tingimata teada tahate, siis — jah! Mäng Arthur Loosi poja! Ah-ha-ha!“ kõle naer täitis silmapilguks toakese.

„Kunagi ütlesite teadvat minu minivikku... aga — ei teadnud siis... ei teadnud, et isa Loos oli too gentelmann, kes avas kuduja-neuile tee paremasse seltskonda... Seal paremas seltskonnas... frakki-valatud härrad... otsivad õnnelike juhuseid alevi neiduse seast... Ja Nelli Sööt — üks agulist — maksis kätte oma au eest, ehk küll õilsa isa suure poja kaudu!“

„Nelli, sa valetad!“ sõnas Edgar haarates neiu käest.

„Ei valeta,“ kähistas vihane neiu, otse silmi vaadates noormehele:

„Kunagi jah oli väikese kuduja-neiu saatust ooperilaulja — tõusva tähe — Edgar Loosi kätes... Aga siis... kuulus kunstnik pidas endale alandavaks saada tuttavaks oma isa armukesega, ehkki too lirkvas peetu osutus tookord veel süütaks ja õilsahingelisemaks ja kõige naiivsemaks tüdrukukeseks... Nüüd saatust ise tõi Teid minu teele, Edgar Loos! Aga ma soovin, et jätkaksite mind rahule! Loodan ka, et edasi Teil pole enam tuju tulla segama minu abielu idüllil!“ Nelli kiskus end lahti noormehe pilgust, pöördus ära akna juurde.

„Ei... ei... ma ei tule segama kellegi õnne,“ ägises murtud Edgar Loos, kes hetkel tundis, et on sattunud jubedate sündmuste keeru, millest kerkis ta ette isa. Neiu naer kõlas praegu selgesti õnnetu mehe kõrvus, ning see naer meelestus talle — kuidas ta's on laostunud korraga inimene ja kunstnik... Kunstnik on langenud oma võidetud kõrguselt alla... ja vaevalt tõuseb õnnetust, häbitatud ja väljaneeritud inimesest endist sädelevat talenti... Ei suuda! Ei suuda! Kõik on minus hävinud... Hävinud... otsa saanud... halastamatult hävinud...“

Kõlab kõrvulukustav pauk, mis läbib heledalt kogu maja — Raske keha langeb põrandale — Naise kilje — Uste paakudes lahti-kinni käimine, appihüüded:

„Lasti! — Appli! — Politsei! — Roim!!! —“

Nelli langes uksevahel esimesena kohale jõudnud korteriperenaise käte vahele.

„Ah Jumal! — Helistage ruttu doktor Mändile!“ hüüdis proua teiste tuppä tormajatele. Härra vastast toast sõõstus telefoni juurde:

„Haloo! Aga ruttu, number 90—42! Doktor Mänd! Teid vajatakse ruttu!“

Siis härra helistas politseisse.

Õige pea saabus ka kriminaalkomisaar, ühes kohtuarstiga ja alluvate ametnikega. Algas kohtulik juurdus ja selle protokollereimine laiba juures. Nutvat Nelli Sööt püüti rahustada kuidas osati ja suruti ta istuma tugitooli, võimalikult kaugemale põrandast lamavast surnust.

Ametnik, läbiotsinud surnu taskuid, leides tapetu isa aadressi, teatas: „Härra Arthur Loos, 57 aastat vana; elab Pärna tänaval, 34—7.“

„Viibimata teatada isale!“ kõlas komisaari käsklus ja üks ametnik ruttas seda täitma. Väljudes toast pörkas ta uksele vastamisi doktor Valter Mändiga. Hetke seisid doktori kõrge kuju, viivitades uksele, siis kostus üldisesse vaikusesse Nelli nuukseid:

„Valter... mitte mina! Mitte mina! M-i-t-t-e mina!“ oigas neiu, sõõstes peigmehe kätevahele, olles peaaegu mõistuse kaotamisel.

„Rahustu, armas! sind ei süüdistagi keegi!“ lohutab teda peig, isegi kaheldes oma sõnade tões.

„Härra doktor Mänd, palun astuge lähemale!“ hüüdis kriminaal komisaar. „Kas võiksite meid aidata surmakaarti juurdlemisel?“

Valter andis Nelli korteriperenaise kätevahele üle; astus laiba juurde, põlvitas selle ette. Ülevaadatud laiba, konstateeris:

„Surn on olnud silmapilkne; kuul on tunginud paremalt meelekohast sisse, purustades otsaluu, väljunud pahema silma kohalt. Näiliselt enesetapp. Seda tõendab veel teine asjaolu: tapetu parem käsi hoiab krampilikult revolvrilpärast.“

„Kellele kuulub relv?“ esitas komisaar.

„Härra doktor Kausta, palun aidake mul vabastada provningut surnu peost!“ Valter kohtuarsti abiga vabastavad relva meeleheite krambis sõrmi vahelt.

„Tähe! A. L!“ lausuvad ühest suust mõlemad arstid.

„Kes võib olla see: A. L? Kuna tapetu nimi on Edgar Loos...“

„Tundsin tapetut isiklikult, härra komisaar, arvan relv võib kuuluda tema isale, Arthur Loosile!“ Häälled Valteri ümber pooldasid sama arvamist.

„On Arthur Loosile juba järele saadetud?“

„Jah, härra komisaar!“

„Neiu Nelli Sööt! Kes viibis siin veel peale Teie?“

„Ei keegi... ei keegi!“ nuuskub Nelli. „Ainult mina —“ ta langeb vapustatult kokku teda toetaja proua kätevahele. Valter ruttab ligi:

„Palun, härra komisaar, viivitage neiu ülekuulamisega! Ta on saanud närvelöögi ja peab sellest toibuma!“

Komisaar pöördub küsimusega korteriperenaise poole.

„Kuidas see juhtus? Mis leidis aset nende vahel?“

„Ma ei tea rohkem, kui et — umbes tunni aja eest ilmus siia keegi noormees, kes palus end teatada neiu Söötile. Neiu arvas selle oma peig-

Olimendid.

See oli ühel pühapäeval enne Tartu näitust — või tsipa varem, kindlasti praegu meele ei ole — nii suurte meeste meele mõeldud. Tulin parajasti pealelõunaselt jalutuskäigult koju, astusin halbade mõteteta oma korteri poole.

Just nagu politsei protokollist varguselugude kohta on mul see kohe samades fraasides mees, nagu hari-likult ajalehist olen lugenud.

No ja trepist ülesse minnes kuulen, et keegi koputab. Vaatan — tume käki-läkis ja laias reisuksas-kas kogu seisab mu korteri ukse kõrval seljaga minu poole, tolle ukse kohal, kuhu hommikuti käin. (Pere-naine ei luba palju seal käia, minevat kalliks, et katsutagu juba niisama väikesel viisil mujale viia.)

Mu meele oli veel pilt, kuidas kaks poisikluttu nüüdsama tänaval Tom-Mixi ja rõõvlit mängisid, kus Tom-Mix kargas tolle rõõvli kalale, kiskus ta siruli ilma kõssamata, andis paar head mütsu kontevahale ja kadus majja.

Tuli ka niisugune tunne, või kuidas seda nüüd öelda, et kui korteri-perenaise tütar nüüd näeks, ma teeks ka ühe Tom-Mixi tollele hernehirmutisele ja kohe Efrosiine armuks musse, nagu Ameerika filmides olin näinud, ning partii oleks — ligi miljon...

Aga see tehakse kõik kavalalt — aega veel on, mõtlesin ja värisin, kuna haudusin plaani, kuidas seda läbi viia. Nimi tuleb ajalehte, saan kuulsaks ja...

Rõõvel on ta, ehk vähemalt varas küll!

Jäin pisut seisatama trepi otsa juurde.

Võõras koputas tollele uksele... Arvasin kohe, et ta tahab enne teada saada, kas kedagi üldse kodus on, enne kui sissemurdma hakkab. Aga parajal ajal ma —

— Oodake, silmapilk! — kostus hele naisterahva hääl sealt seest.

Taevas hoidku — Efrosiina! — Ta tapab ta...

Ma tõesti ei mõistnud enam midagi teha. Aga see film, mida ma õhtul enne seda käisin ühes uhkes teeärses kinos vaatamas, seisis mul silmade ees ja tundsin end ühe osalisesena sest, ning mul tuli meelde, et ta ühe hirmsal silmapilgu tormas mõrtsuka päle...

Kuid ma ei saanud seda asja veel läbi mõeldagi, kui äkki too üks läks lahti — kiljatus — ja üks valget vilgutav kogu kadus perenaise tuppa.

Ma... mul oli julgus nüüd otsas, aga väriselva südamele astusin tundmatule tasa ühe kaunis lühikese sammulähemale ja uurisin teda.

Ta keeras end ümber.

Silmad ka ei seletanud, aga aimasin, et nagu tunneksin teda.

— Kas Teperi Juhan või? — küsisin.

Nojah — mu enda tuttav. Jumal tänatud!

Pühkisin higi otsast, mis päris oli, ma ei tea millest ja hinge põhjas kirusid toda Tom-Mixi, kes mul mõõdunud õhtust saadik polnud meelest läinud.

— Jah, ja — Juhan silus vuntse, vaatas korra pimedasse lehkavas punkrisse ja siis tolle ukse poole, kuhu too nigrits kadus ja ütles, et arvanud mind seal elavat, et too mu korteri uks.

Läksime's sisse mu tuppa (mitte tollesse), võtsime palitüd ja kasukad seljast, et ka üle hulga aja vana sugulasega sõna või teine juttu ajada.

Aga Juhan oli kohmetanud, nagu üks preilikene mulle kord ütles: natuke külmavõetud jah — ja ei saanud t'aga kuidagi õige otsa peale jutukeras. Ma ka ei mõistnud kusagilt kinni hakata — olin juba hea tüki aega rassinud siit-sealt. Viimati küsis mult, et miks mul kangad põrandal olla, kas ma nii kole rikas olla või, et kangaid mööda käin.

Ja tema hoidis ikka kõvasti põrandariidest eemale, et ega ta loll polla, et kangaid tallavat.

Tegin talle siis selgeks, et need on niisugused asjad, millel käiakse, mitte niisugused asjad, mida odavalt nädalail äridest undraku riidena kallihalt eest rahvale müüakse, sest laud peavad igavesest ajast igavesi aastaid, kümneid ja sadu vastu pidama — neid pole ju enam kuskilt saada, ja kui neid ongi — no mida siis välja vedada ja kust valuutat saada?

— Sedasi jah! — oli Juhan nõus ja asi selge. Kõhatas paar korda nagu tähtsad mehed enne pikka kõnet ja ütles, et tal natuke asja ka olnud ikka mu juurde, olla juba laupäeval linna tulnud, olnud asja koh-tusse tsipa ja's õõ maganud — politseis. See juhtunud niiviisi, et peale istangut mindud, nagu üldine komme nõudvat, otsust kinnitama — tema sauna Peeter ja sauna Peetri poeg — ühte restorani. Seal's kuidagi või millegi pärast, ma saavat isegi pärast aru, kihutanud ta sauna Peetri kõi-

ge ta pojaripatsiga uksest välja. Hakatud talle siis kraesse ja pole õieti vastugi saanud, kui olnud juba maoli troska põhjas, kaks jalga turjal ja sõitnud tulise jutiga politsei ette. Nüüdsama sealt siis tulnud.

— Nojaa, — jätkas, — ma ütlin, et kohtus käisi, protsess ja — kas tiid: asja om nüüd sedasi, et ma pian tiindrast Marile hakkama alimene maksma! Tõsi — õige!

Pani imestama: viiekümne vana-mehe hakkab noorele tüdrukule alimene maksma?

— Ära imesta kedagi, — ütles, — sii om tõsi. Sa oled meil käenu, tiid vist Marit ja aita kah, kos tüdrukud suvel magavad?

Miks ma ei tea! Kui poisikene olin ja suveti Teperil olin, siis piilusid õhtuti salaja aida ukse vahelt, mis pilukil oli, kui tüdruk, tookord oli üks teine, sargi seljast ajas ja hakkas kirpe otsima — nagu nüüd linnapoisid naistesuuna akende taga. Lau-päeviti ma ei julenud vahtima minna, sest külapoisid käisid siis seal ja vahest vana Juhan ise ka nagu pool-vargi. Aga see oli ammu. Marit ma nägin, kui ta viis linnast maale — sõitis maailmatuma uhkelt minust mööda.

Siis Juhan hakkas toda lugu seletama.

— Vaat, ütskõrd kevädpuult suve ma tulles vallamaja mant valla asju aamast ja olle na natuke mosna kah. Ma ei tiid kost mul siss sii loll tahtmine tulles, et lähä Marit kaema, nigu noorembana sai käidud. Nujä läitsigi. Mitte es kae, et sanna Piitre parajade mäelt tulles. kui ma pimedan aeda poole lätsi ja Liis ka aknast nännu. Ja na's katekesi kaen-nissa, kui ma lätsi esti nuka taade, siiss hanekuuri taade, kost trepp aita ja redel aida päälle lähäb.

— Äkki kuulin tarekest käimist. Es saa aeda ust valla ja mõtli, et kui nüüd Liis tuleb ja näeb, mes ta ütleb — ja pagesi ruttu redeltpidi üles aedapäälle. Ma olle siss juba viimatse tuhvi pääl, kui aeda uss kraakusdes poikvali läits ja siss jälle kinni — no siss olle joba hilda sisse lipata. Ja Liis kuram tulles ka aeda manu, käis ja kaie nosama kõrra ärä, nigu taht vist ust kah katsu ja läits siss tarre tagasi. Ma mõtli, et ma lähä nüüd ruttu, ruttu Liisule perra tarre, et siss ta vast mõtleb, et ega mina iks põldn sääl, aga siss sain jälle enda üle võimu, et kuramut — kas Teperi peremiis oma naist pelgab?

— Es lähä, es lähä alla Mari manu kah — jäin üles heintele raasikeseks sirutama ja mõtisklema, et keda ku-

Sügisöös.

Ma hulgun kiimeldades üksildasi radu, lä'en lembelt lemmikuga kohtama.

Täis igatsust ja õnne jälgin tähesadu, rind tulvil rõõmust — tahaks hõisata!

Näen taevafoonil mustendamas linna torne, neid katab müstiline sügisöö;

ning õhtutulesid nii kaugeid, morne taas vilgahtumas läbi pimeduse vöö.

Õo tunneb mind, ja mina tema võlu,

— kui lemmikult uut suudlust pälvib suu.

Täis õnne joovastust me oleskelu, meid naerateles taevast jälgib kuu!

Vihur.

ramit ma nüüd Liisule valetan, kui tarre lähä? Ma es pelga küll, aga tiid eski et kui midagi iks tennu oled, mes volsk om, siss nigu miski asi vaivab sünt. Tüki aiga mõtiskli sääl niisedaviisi.

Tahtsi parasjagu hakata alla tulema, kui kuulin, et keski koputas aeda uksele õige tasakesi ja hõiskas: Mari! Häalest tundsen ära, et sanna Piitre poig.

— Mõthi, et lähä õige alla ja kolgi poisinolgi kodupoole, aga et enne võta üte lonksu piretust, mes mul pudeliga karmanin olle, medä ma kodu nii rohuss ja ütes kui toises tarbes töien. Vötin paar iad punnsuutäit, aga siss kuram lei süda läikima, et naka kas vai siinsaman hainte pääl mäelt-värgjast vedama.

— Nujaa ma's kobisi alla tulema — ei tiia eski kuis ma nii ruttu redeltpidi alla sain, aga nigu all ollen, nii kohe maoli aeda iin maan ja naksen kõõksma. Mul läits kõik pääst segamini — tahtse nigu kohegi viil siss viit minna kah, päästi iks ütte ja töist, kuni enämb es tiid üüst ega ilmast ega sanna Piitre pojast mitte midagi.

— Kui siss viimate märkama naksin, siss näin, et kohe kaunis suur valge olle joba ja ma istse aeda trepi pääl, püksi ja vest kõik puha iist valla.

— Es saa äkki kuidagi aru, et kus ma olen vai mes. Siss tulles Mari aedast välä alusundrukun ja ütleb, et kasigu ma nüüd taramanu, muidu Liis näeb.

— Näeb? — Mes sa viil nüüd tiid vai kohe lähä, kui tõne tullegi taramant, anumad käeotsan ja läits must müüdi laada manu. Üits kõrd kai ainult mu pääle altkulmu, kui

ma püksinõpse kinni panni. Näi vist alusundrukun Marit kah, kui tema reo aita lipsas.

— Tuusama kõrraga olleva mu meele nii segamini, et mitte es mäleta, kas käesi Mari mann aedan vai es käi — enne kui õdagu iin nakse per-rä mõtlema seda asja, et aedan ma iks küll ei käi.

— Esienast arvate, messugutse näoga Liis mo ümbre käis: esti es lausu iks musta ega valget, aga vante nakkasiva silma juuskma ja jör-rama. Ai Mari kohe päevä päält minema, küla lärmi ja haisu täis ning läits siss esi kohe ärä velle manu töiste valda kõige oma koliga. Lei mu iks nii lohku, et es julge oma silma enamb ütelegi näedäta tükka aiga — kõik vahtseva ja naarseva. Ja kelle kuramile sa viil tiid selzes, et ega asi niiviisi es ole — kes tuu loll om, et oles uskunud. Kui mõni küskse — siss ütli viil otsa, et no tösi neh!

— Polnud tükka aiga midagi — Liis olle velle man, ma tõi uvve tütriku liinast ja elasime pähle. Kutse küll, aga Liis tagasi es tule. Egas mulgi hädä ei olnud — näitasin, et saan niisama ilma temata kah läbi.

— Siss tullegi kohtukutse, et Mari Sisaliku nõudmine mo vastu alimen-tide asjus.

— Sii lei küll kohe mõnes ajas arust lagedas. Midagi es ole teta — tunnistajat mu puult ütlete es ole — muudkui laits om minu ja — aa vai ask vasta — muku enne massa...

Et andku ma nüüd nõu, mida teha või olla. Oleksin advokaat, võtaksin neli krooni ja ütleksin: „Seal pole tõesti enam midagi teha. Aga, kui soovite — kaevake edasi!“

se dzhunglilood — üks vägade hale ja armas lugemise raamat nii vanale kui noorele rahvale...

Ent eks võtkem selle päälle laulda, viisil: „Oh mes sa tan oh rõkkad“ — ei pardon — ikka et „Komm mit nach Varastin“, et

Mu kodu dzunglis siin, Sind endaga ma ühes viin, Kus ainult sinuga Ma tahan elada...

Alias Markus.

Nalja.

Mehed omavahel.

Paul: „On see võimalik, inimene, et sa kolmat korda abiellunud oled?“
Rix: „Jah, seda küll, kuid nüüd olen ma ka lõpuks võlgadest täiesti vaba.“

Ranked ajad.

Võlausaldaja: „Õelge mulle, kui sageli pean teie juurde viienda korrale ronima, kuni ma viimaks oma raha kätte saan?“

Võlgnik: „Armas inimene, peaksin ma siis teie pärast alumisele korrale korteri võtma!“

Eeskujulik abielumees.

Karl: „Minu naine kõhib juba paar nädalat ja nüüd ka juba õõsel.“

Arnold: „Ja mida mõtlete ette võtta?“

Karl: „Otsustasin paarik nädalaks ära sõita.“

Apteegis.

Ostja: „Palun rohtu paelussi vastu.“

Apteker: „Lapsele või täiskasvanule?“

Ostja: „Noh, mul ta juba pesitseb umbes kolm nädalat.“

Tunneb juba õhust.

Kaupmees Rebastele tungib metsavahi koer ägeda haukumisega kallale. Hirmunud kaupmees hüüab ahastades appi.

Metsavahi: „On teil mõni metsloom kaasas?“

Rebane: „Olen lihtne kaupmees. Kust pidin ma seda saama.“

Metsavahi: „Koer haugub ainult siis, kui ta metsloomi lõhna tunneb, muidu on ta vagune kui lammas.“

Kaupmees: „Vast nuusutab koer mu nime juba õhust, ja teeb ruttu minekut.“

Alias Markuse Ringhääling.

Markuse „moodne korter.“

Vaat', kallid kaaskodanikud, elan nüüd dzunglis...

Eino, narriid, ärge hirvitage kedagi, ikka õkva dzunglis!

Lubage ainult muuhulgas tähendada, et mitte säärases dzunglis, nagu too lugupeetud mürtsuvend, võsakapral Tarzan ja puha vaid hoopis isemoodi dzunglis. — Vaat', on sihuke üpris väga kena omaette korter Emajõe haljal kaldal, liiginimega „dzhungel“.

Nojah, nagu te, lugupeetud, teate ja kuulnud olete, olen nüüd jälle tegevpoissmeeste kirjjas, nagu elupoline poissmees kunagi, ainult selle äraarvamata väikeses vahelaga, et teiste minusarnastel pole naist teps olla olnudki, aga mul ikka omalajal oli mingisugune naisenatuke, nimega Liide ja puha. Aga noh, nüüd jälle mingisugusel teadmata põhjusel pole, ning asi klaar ja loril lõpp!

Aptshihh — tuhat ja tuline! Aga eks pummeldasime ka ränka moodi küll — niõelda isa maa ja ema kapsaia eest kohe, mu va kalliste sõpradega Arri Roosenpärhi ja Juku Rumpiga, päle seda mu abielusolemise aega...

Eino, misasja sa hing teed ära — kõri oli nii hullupööra ära kuivanud — hullum veel kui meie kondiitrite saidid, nii et andis kuraskit enne üsna mehe moodi niisutada, kui teisest jälle asi sai...

Nojah, aga kas täite pummeldamisel on ikka ka üks sant külg, et „noid, kroone ja sente, lähel hiiglamaa moodi, nii et pärast hakkab omal üpris väga hale meel, et mis ma'nd sinna resto ikka läksin ja... Et saaks veel kuidagi toda pummelunski hääks teha, s. o. saaks veel nähagi toda mahajoodud rahapatakest — — aptshihh!!!

Aga, kas täite, see meie pikaajaline pummeldamis-rodu rihtis rahakoti nii maru õhukeseks, nagu nälgitud kassipoja, et üsna nutt kippus päle, kui hakkasin mõtlema, et enne ikka oli raha, aga vaat', nüüd enam ei ole...

No aga nagu te, kallid kaaskodanikud, aimata võite, elasin enamalt ikka oma Liidekese üsna nooblis korteris, nii et polnud häda suurt midagi. Ent nüüd, kus läinud kõik — naine, raha, rikkus, hiilgus, toredus, pamp ja pudel viina, otsustasin õige

meheks — härra doktor Valter Mänd'iks, nii kui mina aru sain, sest kui härra oli tuppa läinud, kuulsin neidu hüüatamas hämmastunult: „Teie?! Härra Loos?!“ ja „Milleks tulite siia?!“ See kostis juba täis ägedust. Ning edasi ma arvan nad riidlesid. Kuid sõnust ma ei saanud aru.

„Kus toas olite Teie sel ajal... kuulatamas?“

„Protesteerin!“ hüüatas energiline proua. „Ma ei kuulatanud ja meelea, aga need neetud seinad on nii õredad, et kõik kostab läbi, pead tahtmatult kuulma, pealegi kui elad kõrvaltoas!“

„No rahustuge, maadam; ja ma ei tahtnud Teid solvata! Rääkige edasi, palun!“

„Siis... siis kostis hele pauk läbi maja ja Nelli Sööti jube karjatus. Jooksin välja. Leidsime noormehe läbilastud peaga, kuna neiu Sööt langes ukse vahel kokku.“

Uks avanes ja sisse astus ametniku saatel kogu olemises murtud isa, Arthur Loos. Pool nõdrameelne-kindlusetu pilk otsis hetke toas, milles valitses hauavaikus. Seal pilk kiindus ühte punkti — Nellile, kes istus liikumatult tugitoolis, aga ta pilk on tõusnud Arthur Loosile uksele. Nüüd kõik nägid, kuidas laienesid isa silmad hullumeelsuses — Moonutatud nägu karjatas: „Nelli —! Sinä Nelli —!“

„Vaht suuäres langes mõistuse kaotanud isa oma poja surnukehale. Hirmuhüüdede sõestis doktor Mänd mõrja juurde, kes ägisedes vajus kokku toolil. Valter haaras ta sülle ja kandis meele-märkusetu neiu kõrvaltuppa. Hetki kuulud vaid Arthur Loosi kiinuvaid noukseid... siis kõlavad kriminaal-komisaari käsklused, ametlik osa jatkub...“

XII. Õhtu-lehist.

— Edgar Loos, Linna Ooperi kuulus tenor, laskis end maha täna keskpäeval. Surm on olnud silmapilkne. Enesetapmise motiivid pole veel selgunud, kuna neiu Nelli Sööti, kelle korteris toimus roim, pole võimalik ülekuulata, sest neiu on saanud juba sedasüüdistusest närvevapatuse ja viibib praegu haiglas. Teatatavasti neiu Nelli Sööt on tuntud doktor Valter Mändi mõrja, ja nende laulatus pidi olema just homme Ingli-kabelis. Aga seal sündis midagi saatuslikku veel laulatuse eelpäeval. Teatakse ka, et näitleja Edgar Loos olnud sageli nähtav küllaline doktor Valter Mänd'i majas, ja millegipärast

märgati tema juures järjest süvenevat liigjoomist... oletatakse Edgar Loosi ja mõrja vahel salajaid suhteid, kuidagi ei rahuldanud noormeest... Päälegi need suhted pidid lõppema homse päevaga — neiu ja doktor Valter Mänd'i pulmadega! Nii lõppes tüli näitleja ja neiu vahel noormehe enesetapmisega.

— Tapetu isa, seltskonnas laialt tuntud Arthur Loos — hullus poja surnukeha juures ja teda tüli paigutata Seevaldi. Arstid kinnitavad parandamatut hullumeelsust. On leitud kuulujutud, kui oleks nähtud neiu Nelli Sööti varemalt ajal — aastate eest — isa Loosi kõrval seltskonnas liikumas: nii oletatakse, et käesolev lugu on mingi perekondlik draama, mille algus ulatub juba aastatesse. Igatahes selguvad roima motiivid juurdusel. — See on ajakirjanuse arvamine ja mass ootab pineva huviga iga järgmise ajalehenumbri ilmumist...

Kuid vaevalt see motiiv selgub, kuna Arthur Loos ei suuda tunnistada... ja Nelli Sööt jätab endale õiguse väikida oma seklusromaani alguse üle...

Lõpp.

Mõtteeri.

Armastus peab inimest ikka paremaks tegema ja kõrgemale tõstma. Kui see teda aga halvemaks teeb, siis ei ole see armastus vaid himu.

Liig ruttamine armastusajades, on oma tulevase õnne hävitamine.

Mõistus on tihti armastuse ema, aga sagemini tema timukas.

Käepigistus on viimane sõprustunete väljendus; tema on aga ka tihti esimene samm armastuse teel.

Kõik need, kes küsivad: „Milleks elada?“ Kõik, kes elu neavad, ei ole kas iialgi armastanud, ehk on jälle liig palju armastanud.

Mõistus erineb armastusest nagu tuli päikesest.

Võidakse armukade olla ilma armastamata, samuti ka armastada, ilma et armukade olla.

Kus õige armastus valitseb, ei ole iialgi liiderlikkust, kus aga armastus puudub, on ka üks suudlus eba-viisakas

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Küsimusi ja kostmisi.

Kas karskus või parajus?

Mõned aastad tagasi, istudes veel koolipingil, kus õpilasi tutvustati ka karskustööga, selgitades meile kahjulikkust, mida valmistab alkohol taheti meid enam karsketena saata ellu. Vaimustusin sellisest karskustööst, kujutasin omale tuleviku seltskonnale kõikjal karskena ette ja andusin ise koolis kõige suurema in-nuga karskustööle, kusjuures minu ideeks oli, jääda ja saada täiskarsk-laseks. Hoidudes aga täielikult joo-vastavatest jookidest ei olnud just kerge, sest tihti ulatasid tuttavad ja sõbrad klaasid, kutsudes kaasa jooma. Lühkasin sarnased kutsed alati tagasi ja ei joonud tervisvi-nagi, mille pärast pidin isegi nais-kaaslastel kuulma sõnu ja vaenu-likke pilkeid, mida kibedustundega alla neelasin.

Nüüd, mil on kool juba ammu seljataga ja olen iseseisvalt astunud tegelikkusse ellu, kujuneb elu sootu teiseks. Nüüd on rohkem liikumist seltskonnas ja sellega ka kiusatus suurem, mis avatleb joomisele. Tarvitatakse ju kõikjal, kas mõnel pere-kondilisel sündmusel või mõnel muul olengul alkoholi ja seal tarvitavad isegi need, kes on karskus-tegelased; mina ei saa lubada omale sarnast kahepaiksust ja olen ka hoi-dunud nüüd tähendatud jooki tar-vitast.

On aga täiesti piinlik viibida selts-konnas, kus juuakse, et ise mitte kaasa juua. Sarnasel juhul tunnevad teised ja enam ise end võõrana ja ei saa kuidagi kohaneda. Mis pean tegema? Kas pean loobuma selts-konnast, kus tarvitatakse alkoholi? See tähendaks aga muutuda täiesti erakuks, sest vaevalt leidub mõni koosviibimine, mis peetakse kars-keht. Või pean järgnema teiste ees-kujule ja jooma pidustustel kaasa, kuigi see just ei meeldi, sest ei ole ju olemas kindlat piiri, kus lõpeb parajus. Eriti küll ei karda, et võik-sin sellepärast sattuda joomaküüsi, et joon mõned klaasid. Kuid olen seni olnud täiesti karske. Sellepä-rast ei taha ka nüüd järgneda teiste eeskujule. Kuid kust leian omale kohase seltskonna? Tõsi, on olemas ju karskusseltsid ja teisi, kuid suuremalt jaolt räägitakse sarnas-tes kohtades ainult ilusaid sõnu... Ehk leiavad lugupeetud „Abielulehe“ lugejad minule vastuse!

Karske noormees.

Miks hinnatakse sõdurit ala-väärtuslikult?

Olles erus oskasin kõikjal selts-konnas väärikalt ja korralikult esi-neda, sama ka neidude hulgas ja olin nende poolt lugupeetud kavalier. Nüüd, mil kannan sõduritülikonda, kujuneb asi sootuks teiseks. Pää-sedes üle hulga aja kasarmust välja, minnes jälle seltskonda, leidisin oma imestuseks, et mind vahitakse nagu mõnda imelooma, nagu oleks ma üks sõdur ja nagu ei oldaks enam näht-ud sõdurit. Paludes mõnd preilit tantsule, saan aru, et see nendele ei meeldi. Parema meelega püüa-vad minust kiiremini vabaneda. Mis on selle põhjuseks? Olen ju see, kes olin ennagi, kui sain sõduriks. Tõsi väliselt küll mitte. Seda märkasin ka ise kui tõmbasin esmakordselt sõduri ülikonna selga, et oli palju sarnadust mõnesuguse Gori joonise-ga. Kuid nüüd olen enesega harju-nud.

See, et sõdurist peetakse vähe lu-gu, ei ole ainult minu isiklikud veen-ded, vaid sama räägivad ka minu kaaslased, kes samasuguse saatuse osalistena igavaid päevi kasar-mumüürides mööda saadavad. Ja kuigi õnnestub vahest sealt välja saada, siis olete ainult sõdur, kel-lele vaatavad kõik üle õla. On see kõik tingitud eemaletõukavast väli-musest ja värvist? Või tuleb ka ku-sagilt mujalt otsida põhjusi? Oleks huvitav kuulda lugupeetud „Abielu-lehe“ lugejate arvamist sõduri ala-väärtuse kohta ja ehk võtavad ka preilid sõna, miks ei taha Teie üht sõdurit?

Sõdur.

Vastus „Kandidandile“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)

Enne kui hakkate ajalehe veergudel spordist kõnelema, soovitan Teil pöörduda mõne algkooli I või II klassi õppuri poole, et saaksite kas või umbkaudsegi kujutuse spordist ja sportlastest. Praegu puudub see Teil, kuna iga uue vastusega näitate, et Teie siin ühestki asjast õiget aimu pole.

Mitte amatöörid, vaid profid vis-kasid teistele esimesena kinda, õel-dasid, et asjaarmastajate seljatamine nende käes „kõikitegu“, ilma, et nad kuidagi oma sõnu püüaksid tõenda-da, kartes võistlust asjaarmastaja-tega kui tuld. Teiseks pole amatööri-dei A. Petersoni käest midagi õppi-da, kuna kõikjal on öeldud, et A. Peterson on ikkagi jõu- ei mitte aga

tehnika maadleja. Et mees, kellel puudub tehnika, teistele midagi õpe-tada ei saa, on igale terve mõistuse-ga inimesele selge. Ka toda teab iga-üks, et V. Väli meil kõikjal provint-sis on ikka muusika ja lilledega vastu võetud, samuti kui J. Jaago. V. Väli peiab igatahes praegusest kuulsusest, kuna teda suurvõimeli-seks maadlejaks tunnistanud kogu maailm. Seda, et V. Väli seljatakse J. Jaago pole keegi kunagi kusagil öelnud, sest neid kahte võrrelda ei saa, kuna siin kaalu vahe liigagi suur.

Miks vilistati amatööride võistlu-sel? „Sellep.“, et Soome kohtunikud olid erapoolikud.“ Ütleb iga terve mõistusega inimene ja kuna vile põh-jus Teile arusaamatu, tahab näidata midagi, mis Teile kindlasti ei meeldi.

Olete vist ka ainuke, kes tsirkuse reklaami võtab puhta rahana. Peter Kopp on samane jugoslaavlane kui Karl Tomberg välismaal siberlane, J. Neeser-Neström rootslane, K. Veimann mongoollane jne. arbiiter A. Mugur oli vanasti „palestiinlane“, K. Paabut, tänavuste võistluste kohtu-nik, — eskimo!... P. Kopp pole Jugoslaavia kuningannalt kunagi saanud kingituseks mingisugust Inti, mi-da kuuleksite kas või elukutselisel-tenestelt, kui Teil ainult nende hulgas tuttavaid oleks. Teie võtate kõiki elukutseliste tiitleid ja arbiitri sõnu tõena, ent teadke, et elukutse-lised ise naeravad vaid sellise vär-gi ja ka nende üle, kes neid sõnu usuvad.

„Frederic Rex“ ja „Poiss Kitsekü-last“ on öelnud juba, milliseid võt-eid elukutselised tarvitavad ja sel-lep. puudub ka minul mõte seda kõi-ke Teile veel kord selgitada.

Amatöör.

Vastus „Ühe vanamoodse naisele“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Mitte tooreks pole muutunud täna-päeva naise iseloom. Ei, — otse vastupidi, sest andeksandmata patt on muretseda ilmale palju lapsi, suut-mata luua neile vastavaid elutingi-musi. Nii oli küll vanasti, kuid mitte nüüd. Tänapäeva inimesed on ses-suhtes (kahjuks juba) liig nõudli-kud omades lapsi, tahetakse neis jatkata edasi oma poolelijäänud sil-tide saavutamist, näha last pare-mana, edasijõudnumana endast. See on ju elumõtegi, jatkata lapses seda, mida ise ei suutnud. Ja see tasub ka kõige valusamad pettumusedki.

Kindlasti pole veel ühtegi naist hauda läinud, kes poleks tahtnud olla ema. Ja kui, siis selline naine ei väärigi ema nime. Ütleb ju vanasõ-nagi: „Mees on naisele vahend, pea-siht on alati laps.“ Kahjuks ühis-konnale on tänapäeva naised üldse liig hingestunud selles, et näha oma titreid poegi virelemas, virelemas raskustega, suutmata neid aidata. Pole naljaasi tänapäeva naisele kasvatada üles kari lapsi, teadagi juba millised majanduslikud olud meil üldiselt on. Muide abielu päris ilma lasteta, see hoopis mõttetu, üks ehk paar last peaks iga ema suutma üles kasvatada. Kerge on öelda: „peaks olema rahva arvu suurene-mise mõttes, ikka rohkem, ja rohkem lapsi!“ Kuid mis ütlevad sellekohta asjaosalised paljude laste emad ise? Kas suudetakse üldse hinnata naise hinge suurust ja vaeva emana? Lühidalt: on asju, mida ei saa ega to-hihski paigutada külmade seadus-paragrahvide alla.

Vivian.

Vastus „Milvy'le“

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Et rahal on maagiline võlu, selle vastu vaielda oleks mõttetus, sa-muti kui ülistada vaesust. Ent nii suur võlu tal siiski ei ole, (vähemalt minu juures mitte), et suudaks võ-luda abielluma mõne vastiku me-hega. Sellega kaotatakse rohkem, kui võidetakse — kaotatakse enda „mina“ ja seda ei suuda ükski en-nast hindav inimene taluda.

Soovitate pidada majasõpra. Esi-teks — see pole aus, sellega pete-takse oma meest, ja teiseks — üks-ki aus mees ei suuda olla majasõ-ber, sest ta hindab end kõrgemalt. Järgi jääb eba-ausad. Ent mis huvi suudavad sellised pakkuda arenenud naisele? Ausust on majasõbral sa-ma vähe kui ta pidajalgi. Ei, naine peab end ise üles töötama ja mitte parasiidina mehe peale lootma.

Räägite mõnitavalt armastusest. Ent ärge unustage: armastus (mit-te ära vahetada kirega) on inime-sele sama, mis lillele päike. Kumb-ki ei suuda ilma nendeta elada, ehk siis vaid kiratsevad. Kuid see po-le elu!

Et armastus abielus jahtub, see oleneb asjaomastest, kui kõrgel hin-gisel arengul keegi seisab. Kui üks neist teist terroriseerib — aru-saadav, seal ei saa armastusest jut-tu olla. Sest armastus on liig õrn,

vähingi karmim sõna hävitab ta. Ta on raske kunst — seda oska-vad ainult vähesed.

Suurelt osalt abiellutakse kire pä-rast ja sealjuures arvestatakse kõi-gi maiste mõnustega, nagu Teiegi kavatsete teha. Kuid see on eksi-samm. Ja seal ei saagi rääkida ar-mastuse jahtimisest, kuna teda seal ei olnudki.

Ehaneid.

Vastus „Mehele“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Lubage täiendada tõlust. Mu se-nised veendumused on toonud mulle meeste suhtes umbusu. Meest ei kõida naises ei vaimurikkus ega hingeheadus. Kellel ilunaudingut ihal-dav hing, see meeldib igale mehele, seisku see mees ükskõik kui kõrgel või madalal astmel vaimliselt. Nii olen kuulnud mõneltki mehel, et naine ei tohi eelistada vahetada väljaspool kõlbuse müüri. Ka minu isikline vaade pooldab Teie ja tei-ste nõudlikkust naise moraali suhtes.

Agapettumused meeste vastupidi-sest arvamistest Teie arvamisele naiste kõlbliku puhtuse üle, mida olen tähele pannud tegelikus elus, sun-nivad mind küsima: „Kuidas tuleb mehi üldiselt mõista?“ Enamjagu vastavad samas lehes mulle, et ei tohi olla tõsine, külm, peab olema naiselikum. Kuidas aru saada tol-lest naiselikkusest? Tähendab see eneseohverdamist mehele enne abi-ellumist? Aga naise silmad pole ometi nii läbinägijad, et nad näek-sid mehes ta etteräägitud ausate mõ-te teostajat. Ja kuigi võiks kindel olla mehe aususele, tähendab juhi-kid meest abielu mõttest, ei saaks rahul olla ka sellega, et mees oma meeleliste tunnete sunnil leiaks nais-es elukaasle. Eestkäit peaks ee-listama mees naises vaimlist algu-pära ja hinge headust, mitte aga otsima temas koketeerivat nukku, kes iga mehe meeleolu muudatusele os-kaks tasahilju alistuda.

Räägitakse, et geeniused ei abiellu. Kuidas siis nii? Igal inimesel on igatsus armastuse järele, olgu ta siis geenius või harilik surelik.

Ei kao kellegi elu siht abiellumi-sega, samuti ka minul. Aga igat-sus armastusest peab jääma tihti utopiaks. Pean otsima hinge le-ruldust ainult elukutsest, kus palju kasvavaid hingekehi teadusega võin arendada. Kui vabanen ametikohus-test, otsin lahutust kalmistute ra-hust, sõravarist tähist ja metsade ko-hinast. Juba lapsena tundsin neist suurt rõõmu, eriti sügise loodusest. Pean leppima üksildusega, sest sa-utuse karmus sunnib mind fatalistik-s.

Daisy.

Vastus „Carlyle“.

(„Abieluleht“ Nr. 40.)

Kui tähele panna elu, siis polegi ime, miks kaebavad korralikud. Miki mitte uskuda nende eneste väljendusi lehe veergudel. Ja milleks peab siis ka näitlema, varjama tõde seal, kus seda mitte ei peaks tegema. Põhi-mõtteil, tahes saada head nõu, ei jää ju üle teist, kui öelda otsekohe (ka enda vigadele armu andmata), et olen selline ja selline. Ainult sel korral võib loota õigeid ja vasta-vaid nõuandeid. Näiteks: olen kuul-nud ütletu: „Ah, mis sa's ikka loed, pealegi romaane! Parem seda juba läbi elada tegelikult.“ Nii öel-dakse väga sageli ja igakord on üt-lejaiks olnud just need, kel hästi veab. Tähelepanekud on näidanud ka, et suurimad n. n. „elupõletajad“ ei loe ial romaane, ei leia ka kunst-ist sellist rahuldust, kui just erak-ud. Nii nimetatud korralikul ei jäägi aega üle igasugusteiks targu-tusteks ja kuigi — siis naerdaakse sellele üleolevalt mõeldes, olen ju ise hulga targem. Kuna alati on osu-tunud suured romantikud ja unista-jad tegelikus elus koguni saama-tuiks.

Nii usun, on ta olnud ka suurimalt jaolt tolle lehe veergudel. Pange tä-hele elu, ja te veendute ise! Muidugi ei saa alati kriipsu tõmmata, et vaat — siit saadik ja mitte enam! Ja kust saadik siis to korralikkuks? Jääb vaid kuldne kesktee kõikjal. Milleks kir-jutavad enamikus naised? — On ju naised enam hingelisemad, kui me-hed. Sellega ka sagedamini hingelises ummikus. Ja teiseks — tõmbab ju naisi alati salapärasus ja kaugused..

Vivian.

Vastus „Originaalile“ ja „Mehele“ nende vastuste puhul „Daisy“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Imelik põhimõte Teil hra Ori-ginaal! Ma ei poolda geniaalselt naist, ta peab olema armastusväärne, aus tingimata süütu. Nii siis ikkagi ei jõua Teie veel ürgajast siia tsiviliseeritud ilma. Tahate veel ikka olla türanniks naisele, hülgada ebajuma-lana oma alusel. Kahju Teist! Ei

Jälle hinges...

Jälle hinges mängib lootus

võimsa noorustarmuga...

Mängib tuleviku ootus

oleviku armuga.

Ag... kaugel minust Sina!...

Oo, nüüd hinges valutab...

Sammub kurbus üle rinna,

väsind lootust talutab...

ENNO UIN.

ühikülgeks nürimeelseks n. ö. mehe orjaks. Paljud mehed on oma kaa-sakesed just seep. mahajätnud, et naine, kes enne abiellumist oli nii huvitav mitmekesine j.n.e., hiljem abi-elludes osutus ainult „nüridaks töö-riistaks“.

Ega see praegusaegne abielu, tähendab abielu, kus valitseb kuningas õnn, naisele panegi nii rasket füüsilist koormat peale, et viimane selle all muutub ainult külmaks tööriistaks. Kõike kokkuvõttes soovitan Teile, Daisykene, järgmist: Näidake oma abieluhimulistele meessõpradele en-nast vähem geniaalseist külgist (ar-vestades eelmainituga). s. t. Teie saate sarnas-ks oma võistlennadele. See ei tähenda, et peate ennast hal-vemana näitama, kui tõeliselt olete, kuid olge õiglane, ärge varjake oma nõrku külgi (ka suuriimalgi geeniusel on need olnud), otse näidake end sel-les valguses. Küll hiljem abielus il-muvad Teie mehele ainult Teie ge-niaalsed omadused ning Teie abielu muutub õnne tipuks.

Moraal.

Vastus „Traagikue“ tema vastu-puhul „Moraalile“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)

Teie vastusest paistab, et jagate (väh. pooldate) ilmavaadet mis oma-nen. „kraadedel“, kuid millegi pä-rast ei meeldi Teile väljateenitud aunimi „kraade“. Võib olla lohutab Teid ehk vast see, et ka need Teie poolt n.n. „lahked preilid“ kuu-luvad samuti (viimasel ajal võedl. suurde) kraade perre.

„Moraal“.

Vastus „Frederic Rescile“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)

Amatöör, kes oma auhinnad „va-hetab“ raha vastu, tunnustakse sil-mapilk elukutseliseks. Amatööride võistlustel saadud raha läheb korral-davale seltsile. Võistleja ei tohi võ-ta ainult senti peale sõidu ja päe-varahade.

Selles ei kahtle minagi, et amatöö-ride ja elukutseliste vaheline võist-lus meil pidamata jääb, kuna meil küll elukutselisi, kes kõik amatöörid ühe õhtuga seljale lubavad laduda, aga ise peitu poevad tingimuste ta-ha, mida amatöörid täita ei tohi.

Seda on juhtunud varemgi, kuigi mitte meil, et hea amatöör kogu elu-kutseliste tschampionaadi ühe õhtu-ga seljatab, olgugi, et seal koos kõik „maailma kuulsused“ ja „ära võitma-tud“. Kui elukutseliste tähtsa ütlele olevat kuulsuse ja austuse publi-kult, ei laseks näiteks mees, kes Tal-linnas või Riias võitmatu, ennast näiteks kusagil Saksamaal seljatada mehe poolt, keda ta ennemaintud kohtades mängides võitis. Ja siis poleks ka mees, kes ühes kohas maadeldes see maapealne ingel ise, teisel toores ja „hullem kui kurat“. Nii ei võideta austust.

Tõsiselt hea maadleja ja üldse sportlane, kunagi selliselt ei toimi. Hirm, kui mitte kaotuse, siis selle eest, et amatööri seljatamine pole nii kerge, sunnib elukutselisi põiklema võistluse eest asjaarmastajatega.

Poiss Kitsekülast.

Vastus „Paulile“, kes vastas „Müstikule“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)

Kas saab kindlasti tõendada või eitada inimese saatuse ettemäära-mist? Ei!

Ja seep. inimesed ainult usuvad üht neist võimalustest. Sarnane mõt-te lahkumine on kestnud ja kestab veel tulevikuski edasi.

Seni pole olemas veel ühtki tea-dust, milline tuge neks kindlamale alusele, kui oletustele või usule. Just seep. ei võiks veel üks kõik, mida maha teha, või lõhkuda, iseäranis veel, et hävitamine on kõige kergem tegevus.

Et ennustused ei täitu alati, on seletatav seega, et kõik pole ennus-tajad, kes selleks end peavad ja seda avalikult kuulutavad. Oskust ennustamiseks ei saa ruttu ega ker-gelt omada ning eeldab ka teatud psühholilisi võimeid ja annet. Meie aeg on tõesti sarnane, et mõistusega püütakse paljugi hävitada, aga mida asemele antakse, on tühjus, kaht-lused ja võib öelda ka piinad.

Usutakse ennustusi seep., et neil ikka mingisugune alus on, sest ab-surdumi loomulikult ei saa ju ku-dagi uskuda.

„Mmh“

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Vastus „Paulile“ vastuse puhul „Milvy’le“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Ei sugugi tuleks Mulvyt kuhugi aumabana ülesse istutada et rahvas näeksid naist, kes ikkav ainult raha pärast abielluda. Pigem tuleks küll iga tänavanurgale üles püstitada üks meessoost isik, sest enamus meestest ongi just need, kes ainult end raha eest ära müüvad. Kõikjal, kus kuulda noorimehi kõnelevat, on neil ikka kõneaineks rikas naine. Neil pole armastus ega hing tähtis vaid kuku suurus. Ajalehed kubisevad kuulutustest kus „noormees abielluks rikka daamiga“. Ka kõrvalhüpete tegemises abielus on ikkagi just mehed, kes seda kõige rohkem eelistavad, vähe on neid naisi, kes sellise toiminguga hakkama saavad. Aga see on ju Adamast päritav viga juba, et mehed ikka armastavad naiste peale kõik süüd ja patud veeretada.

Ollp.

Vastus „Eedit’ile“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Püüdke oma mees armukadedaks teha, küll ta siis loobub teistest naistest. Ja kui see ka ei aita, siis jätke ta kogu oma kallikestega kus seda ja teist, milleks end piinata. Leidub ka ilmas veel Teie jaoks meest, kes oskab paremini Teid hinnata.

Ollp.

Vastus „Paulile“ tema vastuse puhul „Milvy’le“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Mis on selles nii hukkamõistetavat, et prl. Milvy’le ainult raha meeldib ja armastuse hoopis matab. On ju vana tõde: et kahest pruudist altari ette astub teine ikka nuttes. Täheleb, ilma armastuseta, ilma õnne ja hingelise kooskõlata. On ka ükskõik millal naine enda tundud ohverdab, kas juba neiu, abielludes ilma armastuseta, ehk hiljem elus, kus peab ikkagi enesele tunnistama, et kord nii „palavalt armastatud“ mehes, ta siiski pettus. — Naine on leidlik ja ta matab oma hinge varjule — tuues ohvri — abielludes ainult raha pärast. Ju teiesarnased mehed muidugi jookseks vahitama kui mõnd naist kusagil näidatakse, kas või, kui Milvy’gi end kusagile „istutaks“ nagu Teie l. p. Paul soovite. Siis, peaks kusagile ka istutama niisuguseid mehi, kes rikkaid naisi soovivad, et naiste vara läbilüüa saaks ja kerge oleks elada.

Roosa.

Vastus „Mehele“ tema vastuse puhul „Daisy’le“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)
Uskusin, et olete mees, kes suudab ka naist mõista ja teda kohelda, kui endaväärset, mitte kui mingisugust alatamat olevust. Kuid eksisin. Ka Teie on omane meessoost üldine üleolek naisest, kui mingisugusest alaväärtuslikust olevusest, kes on küll tarvilik, kuid siiski nagu asi, aga mitte kui üheväärne inimene.

Ütlete: „Looduseseaduse järele on mees naise pea ja sellepärast ei abiellu ka mees endast targema naisega.“ Palun, seletage, milline see „looduseseadus“ on, mis mehest „naise pea“ teeb ja naise nii alandavasse seisukorda asetab? Pean mõlemaid sugupooli üheväärseteks, (mida aga Teie ei tee, vastasel korral Teie nii ei räägiks), ja minu teada ei ole sellist „looduseseadust“ olemas.

Imelik, kuidas siis naisele, kui alamale olevusele, (kuna tal on ju „naise pea“), on antud suurem tarkus, kui tollele „naise peale“!

Too „pea“ ei suuda küll seedita mõtet, et ta on rumalam ja selle tõttu kaotaks „tiitli“. Siis võtab naise nii mõne kraadivõrra endast rumalama, et ikkagi end „peana“ näidata. Ent naine — noh mis tast rääkida ta „peab“ seedima, kuna tal vaesel ei ole mingit „tiitlit“.

Olete vilets mees kõigi teiste Teie sarnaselt mõtlejatega! Teie ei vääri naise armastust. Natuke vara olete pugenud mehe pseudonüümi taha. Praegu olete veel mees vaid jutumärkides.

Ehaneid.

Vastus „Mehele“, kes vastas „Metsatüttele“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Ma ei saa aru Teie vastusest, millisel pole midagi ühist algatud mõttevahetusega. Meil ei olnud mitte kõne Jumalast ega piiblist. Kui kõneldakse „Loojast“ siis Teie arvates peab see tingimata piibli Jumal olema. Ja käige, olge lahked, kõik kaarditargad kord läbi, siis, usun olete kindlasti lähemal „tarkusele“, millest nii suure suuga räägite. Kui Teie aga tarkusele lähemale mõtlete pääseda just hiromantia kaudu, siis on see alla igasugust arvustust — ja võite, Teie oma sõnadega öeldes — „rumaluse vilja oma nahal veel kaua tunda.“ Kui olete palvevend, siis sobib posimine ja kaarditarkus veel vähem Teile.

Metsatütar.

Vastus „Traagikule“ kes vastas „Lainele“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Aga Traagik, miks räägite nii, nagu poleks enam ühtki kes ületab inimest. Teil võib küll palju ja mõjuvaid põhjuseid olla, mis teinud Teid nii traagikuk ja süngeks, morniks ja uskmatuks. Kuid lubage mul kõnelda Teiega ja ärge saage kurjaks. Ent Jumal on siiski olemas ja jääb igavesti. Inimene on vaid raasukene eluidu, siin kaduvas eluvoolus. Jumal on aga troost ja jõud, kuigi ta vahest, vaikib, nagu kivi. Ja usk hoiab inimese ausa ja tugeva. Pole ma küll palveõde, ei. Olen vaid paljukkannatanud saatuse võõraslaps, kuid usk Jumalasse pole kadunud. Alati, kui seisin abituna ja õnetuna, täis hingemurdvaid muresid, koostusin käed palves Jumalale. Ja siis ikka elu tõi veel lahendusi ja väikseid valguskiiri.

Traagik, ärge olge nii marusünge (kui see pole Teie iseloom). Tahaksin, et Teie poleks mitte nii karm.

Väike paluja.

Vastus „Üksikule suvitaja’le“.

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Raske on seda otsustada, soovitada midagi teadmatut, sest see on ju Teie oma südame asi. Teie kirjanduse järele otsustades valiksin Teile teise kandidaadi, sest abielludes on tähtis rahulik kodu ja karske mees, kuna eltskonnalõvi ja pummeldaja kuigi ka kõrgemapalgaline, ei suuda Teile seda pakkuda.

„Helle-Malle“.

Vastus „Mulgile“

(„Abieluleht“ Nr. 42.)
Sarnases kaugemas Mulgimaa sopis on korralikul süütl neil kergem elada, kui pealinna mõllus, kus alatas võrgutused ja meelitused. Kus ilmub võrgutaja armastaja noormehe näol, kes püüab kõikisugu lubaduste ja meelitustega võita — kus jälle paharet pakub seda kurjusejuurt raha, ja tütarlapsed nõrkade iseloomudega, väikse teenistusvõimalusega, tahavad käia moe ja ajaga kaasas, lepidvad kõigega. Ja võib-olla ka preilid kel arvutu hulk läbielamisi armuasjades, ka nemad kunagi varem, olles süütlud tunnistasid oma armsamale, et kingivad talle oma esimese armastuse.

Mina ei ela ka pealinnas, vaid kurikuulsas provintsis. Olen suutnud ka jääda endiseks, ja arvan alati, et üks korralik mees ei pea sellisest ühepäeva tütarlapsel ialgi lugu. Teda haaratakse ainult korraks.

„Helle-Malle“.

Muremaa lapsed.

Me oleme Muremaa lapsed,
käime teed vaevalist.
Me kohal on sügise pilved —
ei päikest näe taevast . . .

Me oleme Muremaa lapsed,
armastus pisarais meil . . .
Me oleme Muremaa lapsed —
rändurid lõputuil teil . . .

Me oleme Muremaa lapsed —
röömsaiks me eales ei saa:
Meid rusumas udude raskus,
meid sidunud põrmuga maa . . .

ENNO UIN.

Vastus „Originaalile“ tema vastuse puhul „Daisy’le“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)
Imestan, kuidas Teie ei häbene esineda lugejaskonna ees sellise absurdse väitega: „Naine ei sobigi olla geniaalne.“ Kes see naine on, kes pidurdab maailma arengut, kui naine on geniaalne?

Kas Teie ei tea, et ainult geniaalsed inimesed on need, kelle tõttu inimkond on jõudnud praegusele arengule? Ainult nendele võlgname tänu käesoleva aja mugavuste eest.

Mulle tundub, et olete kade naisele ja peate geniaalsust ainult meeste omaduseks. Aga näe, Looja ei hinda meest sugugi kõrgemalt kui naist, vastasel korral ei oleks üldse geniaalseid naisi.

Olete vähenõudlik, Teie piisab, kui naine on armastusväärne, aus ja süütu. (Ent kui tal sealjuures ka geniaalne nupp oleks, ei teeks vist seegi halba. Aga noh, valitseda Teie teda siis küll ei suudaks, ja see Teie teebki meeletu.) Tingimata peab ta aga süütu olema (vast siiski kõlbaks „pruugitud“ ka?) Kas olete ise süütu? Tahate süütluid, olge head, ärge neid „pruukige“ enne abiellumist, ja iga mees võib siis abielluda süütluga!

On vist ikka teie meeste endi teene, et naised on „pruugitud“. Sellepärast ei maksa teisi sünnata, kui „pudru on kõrbenud“. Ise keedate, siis loomulik, et peate ka ise sööma.

Kui Teie, Originaal, olete süütu, siis muidugi on õigustatud Teie nõue, Vastasel korral oleks see suurim egoismi väljendus. Hindan ka süütust, kuid mitte sellisel määral, et eelistaksin süütust geniaalsusele, nagu Teie seda teete.

Ehaneid.

Vastus „Milvy’le“.

Oo, kuid ülistavat lauldakse, nii mees- kui naisolevusi armastusele, hingeliste tundmustele ja maha teha see maailmas siiski küllalt võimas raha. Ja, ainult teisi ärritada võib sarnaste väidetega, sest elu näitab meile hoopis midagi vastupidist. Jälgime kas või näit. kuulutuskülge. Sää! pühendakse huvi ainult isikule, kellel on mingisugune varandus, ehk nii ja nii palju raha jne. Vaid rikkastega soovatakse tutvust ja abiellumist. Soovite Teie prl. Milvy enesele vaid rikkast meest, pole seal ju midagi hukkamõistvat, sest tuhanded ja tuhanded mehedki ju ainult ikkavad rikkaid naisi.

Milvy, tunnen Teie täiesti kaasa ärge loobuge enese ideaalist (kõigist nii mahatehtud) rikkast mehest, sest armastus — sureb ju — vaikib nagu vihasem marugi üle õõ. Ent rahaga ju seisame elus.

Roosa.

Vastus „Mmh’ile“.

(„Abieluleht“ Nr. 39.)
„Mmh!“ Esitage enda küsimused neile, kes oma elutöö lõpetanud!... Nemad võivad Teile öelda, milleks elad; milline mõte oli elul siin maamunal, milline siht ja püüe.

Sest olukorrad ja mõtted peegelduvad olevikupeeglis sageli ebaõigest, — alles möödunud võib tervikuna, kui lõpetatud maali või kirjatööd, vaadelda ja kritiseerida ning otsida väärtusi ja sihtjooni.

Ent „Mmh!“ Kui haudad vaikivad, siis oodake seni, kuni, Teiegi küsiv hää saab vaikuseks põrmus, risti ja unustuse all!...

Siis ehk selgub Teile ränd maamunal, ent kaasaegsed on võimetud selle selgitamiseks praegu.

Müstik.

nädalad on teda muutnud. Kõigist elu unistustest on kõige õudsem ja hirmsam — „koleduste unenägu“: Veri, tuli, paugutamine, läbiotsimised... Kõik, mis enne võimul seisis, on nüüd põhja langenud, aga põhjast on kõnts üles tõusnud — verine, räpane, hirmus, halastamatu. Kõik, mis sündinud ja olnud, ei suuda mõistust kinni võtta.

Kell löi pool üheksa. On juba aeg. Krahv Selvin ootab teda „Karu“ restoraani juures.

Kuidas suhtus krahv Selvin, kes läbi ja läbi snobismist koetud, revolutsioonile? Kuidas võttis ta selle vastu? Kõik, kelle poole tema püüded olid sihitud, kõik tema uhkus ja hiilgus, kõik, kellele ta oma ja võõraste õnne ohverdanud, — on nüüd hävitatud, põrmusse tallatud, teotatud, rüvetatud, hüljatud. Kõik tema ebajumalad on langenud. Ja tige rõõm tõusis tema südame põhjast, hirmsasti haavatud südamest. Aeg juba minna...

2.

Maarat valdas hirmus ärevus: ta peatus ukse juures. Kuidas kohtavad nad üksteist pärast kauakestnud lahusolekut? Kas tunnevad veel üksteist? Või on mõlemad niipalju muutunud, et...

Maara avas otsustavalt ukse ja väljus. Tema hajameelne pilk libises üle tuttava pildi. Üksik kabinet, kus ta ei olnud enam kaua viibinud. Kaetud laud; külmendatud viin, suupisted.

Maara otsis ärevuses Selvinit, kuid tema silmad ei leidnud teda kusagilt. Tema ees aga seisis kuivetlane, elatanud küürdunud vanahärra. Elegantselt õmmeldud smoking ei suutnud kuidagi tema kõhnust katta. Ei suuda ka tema paljaspead varjata hoolikalt pealaele kammitud juukseudemed. Kole ja vastik inimese nägu! Tähelepanu tõmbavad enese poole tema suured, pungis silmad, mis kollaselt näolt selgesti silma paistavad. Sisselangenud põsed on kahvatud, kuid huuled püüavad siiski veel naeratada.

— Maara, sa ei tunne mind?

— Selvin! See oled sina, Selvin! — tundis viimaks Maara tema häälest ära. Ta oleks peaaegu karjatanud füüsilisest valust, oleks nutnud hirmust ja meeleheitmisest. Kuid Selvini vastikuks pungis silmis ja meeleheitlises naeratuses avaldus piinlik küsimus, mida tuttav hää ei jaksa varjata.

— Olen ma siis, Maara, niipalju muutunud?

Kuid inimlik kaastundmus annab Maarale jõudu valukarjatust tagasi hoida. Ja siis suudab ta jälle enesevalitsemist tagasi võita.

sid tema ilusad õlad, mis raskete brilljantide koorma all paindusid. Tema mustad silmad põlesid nagu tumedad tähed, punased huuled naeratasid kirklikult.

Mustad murepilved ümbritsesid täna krahv Selvinit. Ta jõi mitu pokaali šampanjerit, mängis mitu partiid kaarte, kuid see kõik näis talle tühine olevat. Kuulas tuttavalt laule... ja need tundusid talle täna võõrad... Jõi inertselt viina sõõm sõõmu järele — kuid see ei joovastanud teda... Aga nukrus — see kasvas — kasvas. Tema mõtteis keerles Maara — uus Maara, fee Rautendelein! Tema pilk, tema ükskõikne naeratus ei andnud talle rahu...

„Mina olen Rautendelein! Mina ei mäleta midagi. Minu südames on rahu ja vaikus! Hilja! Kõik on hilja! Ahelad on katkenud! Mu hing on vaba! Tema vaikne laul on kerge ja võidukas! Ma ei mäleta enam midagi, Alik! Olen kõik unustanud!“

— Mis üle, mu kotkake, unistad? — hüüdis Kati, Selvini mõeldes ja teda õlale patsutades.

Selvin ehmus. Ka neis mustis silmis, mis kord kirgedest tema vastu loitsid, naeratas nüüd heatahtline ükskõiksus. Kuid see oli bakhanka, see säras, ärritas hetkeks, siis mõõdus ja kustus, aga see teine... Maara... see oli ta elu murdnud. Ta ise oli tema vastu truudusemurdja olnud. Kuid kõik mehed on ju truudusemurdjad. Ja ka Viktor murrab oma Siisi vastu ka truudust ja kõik... kõik... kõik teised samuti... Kuid kas põgenevad sellepärast petetud naised oma meeste eest?..

— Alik! Milline õnnetus! Milline hirmus õnnetus!...

Kati jooksis pisarsilmil, tervest kehast värisedes Selvini juurde ja hüüdis:

— Alik! Praegu saabus telegramm!... Hirmus, õudne lugu!... Vaesekene Teplova on end ära mürgitanud... Mitte ilma teie süüta, Alik, teie südameetu inimene!...

— Mis?! pobises Selvin tõustes.

— Natalie Teplova on enese ära mürgitanud! Vaesekene! Kui õudne, kui kole!

Ja uuesti purskasid tal pisarad silmist...

6.

Ja meelestub krahv Selvinile, kuidas samas saalis mängis kord orkester eelmängu, vana tuttavat viisi. Külaliste hulgast paistis talle siis eriti silma sale naisekuju, mis valge kaasi pilvedes uppus... Ta tantsis siis ilusat vanaaegset tantsu manades esile üldist kiitust. Tal oli nii ilus, armas näokene, peente joontega. Praegu seisis ta nii elavalt krahv

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Vastus „Pau'ile“.

(„Abieluleht“ Nr. 40.)

Või nii kõikuvad on Teie kivenud iseloom ja eluvaated. Alguses, tähendab ilmavaate arenemise hakatusel, olite naistest paremal arvamisel ja rajasite sellele oma elu puhutamaile põhimõttele. Aga pärastpoole, kui saite vähe poolehoidu omi vaadetele kaaskodanikelt, sulasid Teie kivikõvad veendumused ja muutisite nad sellisteks, nagu meeldib naistele. Millest tingitud too vaadete vaheldumine?

Teie mõtete järele otsustades näib ikkagi iseloomu ümberkujundamis teguriks naused olevat. Need mõjuvad Teile, nagu kõrge ja madal temperatuur loodusele. Esimene kasvatahes ja viimane hävitades. Teie hinge on vist viimasel ajal naused külma temperatuurina mõjunud. Nimetatud põhjuste järele võib tunda Teis päris korralikult väljakujunenud don-juanlikke, mitte väliste olude mõjul tingitud, vaid külge sündinud, omadusi.

Siis need piibli sõnad: „Tehke sugu ja teid saagu palju!“ Need sõnad on pärit sellest ajast, kui inimsugu kaugel oli nüüdsest haridusest ja pühakirja, kui ainsat vaimuvara austasid ja tema käskudele ja keeldudele paremini allusid, kui meieaja inimesed seadusele. Nende karmid põhimõtted ei kujutanud elu mitte vaatamänguna, kus igaüks enesele meeldivas osas elu naudib, vaid maailm oli koht, kus inime palumise, paastumise ja enese ära salgamise läbi igavese elu pidi lunastama.

Kui siis oleks osatud aimata praegusaja inimese mõtteid ja teguviise, poleks nad vist küll vana Jumala arvele pandud sõnu kuulda võtnud, vaid pigemini Kristuse õpetust eelistanud. See ei käskinud kellelgi abielluda. Ta ise ei kosinud ka kedagi. Vallalistele andis ta nõu üldse mitte abielluda, ja abielus olijatele soovitas ainult oma naistega elada.

Pole just päris õige, et minu arvates mees ja naine peaksid šablooniliselt sarnased olema. Ühised võivad olla elu põhimõtted ja tõekspidamised ja ühekõrgune vaimline tasapind. Aga just vastandid minu arvates abiellumiseks ei sobi. Mida hakkaks peale idealist materjalistiga, ihnuskoi — pillajaga ja moralist kõlbliselt langenuga?

Las „kurb noorus“ käib seda teed, mis tundub talle kõige kohasemana, ei paku ju sõnakõlksud talle peale

tühjuste midagi. Teie nõuandel peavad olema muidugi erandid. Ma õkva tean seda.

Sest kui inimene kõige õiglasema ja parema arusaamisega teeb oma suuruse üleolekut teistest (naistest), siis ei või ega tohigi kellegi arvates paremat ja austamiseväärilisemat olevust tuldse olla ei maa peal ega taevas. Kahju, et naiste rumalate mõistus, ja mina ise neist kõige rumalam, ei küünninud seniajani Teie väärtuse tunnistamiseni.

Nüüd on mulle teadmine Teie olemasolust mõjunud, nagu Pühavaim Moosesele, ja mu sisemine hää ütleb seda kohe praegu, et Teis elab „püha vihaga Jumal“, kogemata aga inimeseks sündinud, kelle poole naistel on au kui karistaja, kaitsja ja issanda peale põrmust ülesse vaadata. Kahju, et kristlaste Jumal teisi oma kõrval ei sallii, muidu võiksite kohe nüüd toda kõrget tiitlit kanda. Peaks tingimata mõni usu ümber looja just Eestisse ilmuma, siis meie (ma kõnelen kõigi naiste nimel) ei väsikse Teid iial kummardamast kui hirmu ja armuväge.

Suur aitäh kiituse eest, tunnen oma väärtuse nüüd kümnekordselt suuremana.

Maret Kalk.

Vastus „Mmh'ile“.

(„Abieluleht“ Nr. 39.)

Oled kehiv või rikas, kaltsus, sabakuues pikas, — üks sul siiski ühine: maailm vilets, tühine!

Sule - Enni.

Vastus „Milvy'le“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Uut õelda on mul Teile veel küllalt, kuid küsitav on, kas sellest mingit tulu on. Olete niivõrt põhjalikult kaotanud kontakti eluga, et Teie ilmavaade nüüd jalad ülespidi seisab. Kõik näib Teile nüüd ümberpöördukt. Kõik, mis teised Teie räägivad tõelise seisukorra selgitamiseks, näib Teile olevat äärmine rumalus, elutundmatust. Just kõige väärtuslikum sellest tundub Teile suurima rumalusena, nagu näha võis Teie suhtumist „Haaro“ sõnadele. Selles seisukorras siis Teie mõne sõnaga selgitada asjade tõelist olukorda, on muidugi võimata ja et see millelegi siiski viiks, selleks tuleks Teile rääkida nii palju uut, et ajalehe ruumist selleks ei jatkaks.

Mõni sõna tahaksin siiski õelda, mitte, et loodan Teile midagi sel-

geks teha, vaid et põhjendada oma sõnu ja anda, kui soovite, midagi järelemõtlemiseks.

Kõigepealt: oleneb täielikult inimese vaatest elule, kuidas aru saadakse selle üksikuist nähtustist. Teie ütlete, et vaadake vaid elu ja kohe näeme, et seal igaüks jookseb vaid raha järele. Fakt on muidugi fakt, ja selle vastu pole põhjust vaielda, kuid mis tõendab see? Teie arvates jooksevad kõik inimesed raha järele raha enese pärast, arvate, et raha ongi see lõplik eesmärk, mida inimesed püüavad, valmis Teie viisi ohverdama isegi oma õilsamad omadused: õigluse, aususe, armastuse jne., kuid mina tean, et raha on inimestele vaid abinõu oma kõrgemate sihtide saavutamiseks, äraelamise võimaldamiseks, kuid oma hinge ei ohverda selleks mitte kõik. Muidugi, kellele oleks selle vastu midagi, kui saavad muretseda omale paremat äraelamise võimalust ja ei tarvitse sealjuures midagi ära anda oma kõrgematest eesmärkidest. Kuid rahale ohvriks ei tooda neid mitte, küll aga ümberpöördukt. Muidugi on ka neid, kes vastupidiselt talitavad, kuid kes need on? Need on mõrtsukad, röövlid, vargad, lõbunaised jne., kes tapavad, riisuvad ja varastavad ja müüvad end raha pärast, ja lõpuks olete see veel Teie, kes te saate raha pärast abielurikkujaks, rääkimata enese müümisest. Kas ei tahaks Teie ka teisi oma mõttekaaslasid kaitsma hakata? Ka nemad on teinud oma jumalaks raha.

„Haarol“ oli täiesti õigus, kui ütles, et Teie olete hingeliselt haige, või õigem veel, Teil polegi hinge — olete selle ära andnud raha eest. Normaalne inimene ei ole sarnaselt raha ori kui Teie. Oma paremaid tundeid ei too ta kunagi ohvriks maistele varadele, küll aga, kui see tarvilik on, annab kõik oma maise vara oma hinge huvide eest. Ta tunneb, et ta on osa suurest loodusest ja austab selle seadust. Armastus on talle pühaduseks, sest see on jumalik jõud, mille läbi kõik on loodud. Armastuse hääle järele talitab ka tema. Nii oli see mõõdund sajandil, kui valitses kirjanduses sentimentaalne vool ja nii on see ka nüüd.

Just Teie olete see, kelle vaated on iganenud: Teie ilmavaade — materialism, kui dogmatism on oma aja ammu ära elanud, vähemalt haritud ilmas ja õitseb vast veel pimedais külakolgastes ja agulite „täismeeeste“ hulgas. Sealt nähtavasti olete Teiegi pärit, muidu oleks Teie silmaring laiem. Siis teaksite, et

praegugi veel on ilmas armastust ja eneseohverdumist, mitte aga ainult alatust ja enesekaalu tagaajamist. On praegugi veel naisi, kes pühaks peavad armastust ja abielu ja kes Teie suguse vastu ainult jälestust tunnevad.

Mees.

Vastus „Mulgile“.

(„Abieluleht“ nr. 42.)

Kuigi asjaolu, et oma vaidlusväljaks olen valinud „Abielulehe“ veeru, Teis arvamist võib tekitada, et siin jällegi üks „minevikuga naine“ häält tõstab (Teie arvates võtavad siin ju ainult need sõna) jätan igasugused eelarvamised tähele panemata ja asun asja juurde, millest siin õieti jutt peab olema.

Lötte siin Teie ja mõned teised suurt hädakella, et süütud naised ilmast kadunud olla, et kõik naised ja neid juba kedagi armastanud, ning seega oma hingeõilsuse kaotanud olla. Ärge, kallid, kohkunud härrad, seda häda siiski nii suurena näkhe ja veel suuremaks tehke! — Süütuid on veel ilmas küllalt; jatkub Teile ja jääb veel üle teistelegi. Usun, neid leidub sääl Teie ümbruses Mulgimaalgi, ega ole neid Teie tarvis vaja kuskilt mujalt sinna sisse importeerida. Mõelge ikka sellele, et süütus pole mitte turukaup, mida reklaamitakse ja millega kaubeldakse ajalehe veergudel. See jääb ikka pühadusena omaniku enda teada, ega pole vaja teda välja pakkuda nagu tavalisi perekonnaseepe ja saapapaelu, suure kisaga. Küll on teil, meestel, ka üks igavene häda: on tütarlaste julge ja armuasjus lahke, siis öeldakse, et see pakub end, — on ta aga tagasihoidlik ega puutu meeste silma, siis tehakse lärmi, et süütut polegi enam leida. Millistena peaksid nad küll teie meelejärele olema? — Jääb küsitavaks, kas siis ainult süütus garanteerib naise hinge õilsuse. On ta siis, kui ta kord juba kedagi tõsiselt armastanud, oma hinge õilsuse kaotanud?!. Oi, mu härrad, sellega teete ju enda emalegi ülekohut, või kaotas ta Teie arvates siiski sel puhul kui Teid armastuseviljana ilma tõi, oma hinge süütuse? — — — On olnud naisi, kes elus mitu korda armastanud, kuid kellest siiski saanud parem naine ja hoolsam ema, kui vast sellest, kes abieluses viis küll süütuse, kuid õnne asemel õnnetus ja põrgu.

On nüüd kõigiti kaalutud ja tulistatud seda naise hinge ja väärtust, aga hoopis kogemata või meelega unustatud, et ka mehel on hing. Kas see ei tarvitsegi olla õilis? Ja kui siiski mõni endale nii palju lubab

ning ka mehe õilsa hinge vastu huvi tunneb, millisest kehaosast peab ta seda siis küll mehel otsima!? Kas peab ta samuti küsima — Julged sa mulle silmi pilgutamata tõendada, et sa kedagi enne mind armastanud pole? — Naised kuid nii nõudlikud pole, ja otsivad õilsat hinge ja väärtust ikka ülemisist kehaosist. Kummaline, et need suuremeelsed mehed siiski nii vähe andestada suudavad. Iga naise esimene armastus on ju ikkagi olnud mees, miks ei kasuta siis mehed seda hääd juhust selleks, et omada minevikuta ja ideaalset naisukest? Siis aga tehakse süütust ja võib-olla tõsiselt armastajast tütarlastest kellegile teisele mehele „minevikuga pruut“. Ons Teie südagi sellest süüst puhast? Nii mu härrad, teie õnn seisab siiski teie enda võimuses. Pidage sellest rohkem lugu ja ärge üksteise võidu teineteise eest ära hävitagu seda õilsust. Ärge nõudke, et süütust kui pühadust teile ajalehe veergudel pakkuma tulda. Väärtused leiavad alati tarvitamist ja hindamist, ega ole vaja nende protsenti reklaamimisega tõsta. Või arvavate siiski, et Teie küsimusele ja kutsale tuleb harutu hulk pakkumisi ja nii mõnigi „tänuhikult“ Teile oma süütust tõendama hakkab. Ma usun, et seda siiski ei juhtu.

„Ester“.

Vastus „Parvepoisile“.

(„Abieluleht“ nr. 41.)

Mõtteid võib edasi anda. See toimub küll üsna usumatu psüühilise „raadiotelegraafi“ kaudu, mis teatud sarnadusega isikute, ning sugulaste-sõprade kannatused ja ohked sadade müilide tagant kannavad üksteise aimumsesse mingi alateadliku rahutusega...

„On tõesti asju maa ja taeva vahel, millest meil pole aimugi,“ nagu ütles suur Shakespeare.

Ja sageli ilmneb koguni, et maailmas on sündinud asju, mis vast Edgar Allan Poe'gi fantaasia varju jäätavad.

Mästik.

Õiendus,

„Abielulehes“ Nr. 42 on kirjavahetuse osas „Vastuses „Suvele“, kes vastas „Mmh'ile“, eksikombel autoriks märgitud „Moral.“ Peab aga olema „Mmh.“

Mees võib naisele andeks anda. Veel sagedamini andestab naine mehele — aga armid, mis haavad jäätavad, jäävad ikkagi tunduvaks ja valusaks.

Selvini ees... Kuid nüüd ei ole teda enam. Ta on elust lahkunud ja lahkunud nimelt tema pärast.

Ja meelestus talle ka see õhtu, mil ta tema jalge ees pääsmist ja unustust otsis.

„Ma ohverdan teile oma elu!“ — oli ta tookord nii lihtsalt, ilmsüütult öelnud.

Ja ta ohverdaski, ohverdas Suurele Jumalale! Ohverdas kõik: südame, suure armastuse, esimese kirgede leegi... Esimese ja viimase. Selvin oli temale ainukene armas. Ainult tema oskas valitseda neiu õrna hinge ja imelikult ühele... Ainult teda suudlesid temakese õrnad huulekesed. Ainult temale sosistasid ta huuled armastusesõnu... Ja ta ei nõudnud midagi enesele vastutasuks. Mispärast ei võinud siis krahv täielikult temale anduda? Mispärast ei unustanud ta seda, kes tema oli unustanud?... Mispärast vastas talle nii avalikult, et armastab ikka veel Maarat? Mispärast hävitas temakeses armastuse ilusad illusioonid? Ta isegi rõõmustas selle üle, kui neiu talle vastas: „Katsun sind unustada!“ Meeletu Selvin! Kas niisugused naisterahvad suudavad unustada?...

„Jumalaga... Suudle mind veel viimast korda... nagu oma lihast õde. Issand Jumal hoidku ja kaitsku sind, mu armas“...

Ja tema, meeletu, ei takistanud teda... Ei päästnud teda. Aga ta oleks võinud päästa, kui oleks tahtnud seda... Õnnetu, õrn lapsukene! Krahv tõukas ta halastamatult enesest eemale... Nagu õudne vampiir oli ta temakese elu tühjaks imenud!...

7.

Krahv Selvin andis oma ülemusele raapordi, et teda kusa-gile kõige kaugemasse piiriäärseesse linna uuele kohale määrataks. Ja tema rohkearvuline mõjuv tädikeste ja täditütreste ringkond aitas teda selles.

Teise ja lõpp.

Epiloog.

Maikuul 1917. a.

1.

Heledalt põleb lamp sügavale kummardunud naisterahva pea kohal. Tema ees laual lebab kõrge kuhi koltunud kirje. Ta silmitseb neid tähepanelikult. Rebib ühed katki ja viskab kõrvale, teisi aga loeb mitu korda läbi. Neis kirjades on tema kirju elulugu osavate joontega äramärgitud. Ja mitmesugused tunded libisevad üle tema vanadusest kortsunud,

kuid siiski veel kaunis kena näo. Kord tõmbuvad tema kulumud haiglaselt kortsu, kord lööb tema silmis särama vihatulukene, ja kibe naeratus kisub siis tema huuled viltu; kord ilmub tema huultele õrn naerumuige ja võiduhõisked. Kuid siis äratas teda ootamatult unistusist telefonikella helin. Tema võpatus äkki ja tõusis vastumeelselt üles ning sammus aeglasel kõnnakul telefoni juurde.

— Kes kõneleb? — küsis ta ükskõiksest.

— Krahv Selvin! — kuulus kauge vastus.

Naisterahva põsile tõusis tahtmatult puna, ta käsi hakkas värisema. Praegu oli ta tema kirje lugenud ja neid hävitanud... Ja nüüd, nii ootamatult ilmus selle inimese vari minevikust jälle tema ellu. Kord oli see hää talle nii armas olnud ja kogu tema olemist kirjades täitnud.

— Tere, tere! — vastas ta üsna lihtsalt. — Kuidas see juhtus, et minu peale praegu mõtlesid?

— Sõitsin täna hommikul asjatoimetuse pärast pealinna. Homme sõidan Moskvasse. Ja äkki ärkas igatsus — sinuga paar sõna kõnelda ja sind ka näha saada. Ei julenud otsekohe sinu poole sõita. Kui aga lubad, siis tulen...

— Ei-ei! — kostis naisterahvas kiirelt. — Mul pole midagi meie kohtamise vastu, kuid mitte siin, minu korteris.

— Kas soovid üheskoos lõunatada? — küsis krahv, — nagu ennegi „Karu“ restoraanis.

— Mis kella ajal?

— Kell üheksa.

— Sõidan. Nägemiseni!

Ta viskas telefonitoru käest, aga seisis veel kaua telefoni juures sügavas mõttes. Jälle mineviku vari! Ei oodanud ta enam seda kohtamist... juhuslikku ja arvatavasti ka viimast kokkusaamist. Elu kaob. Maa kõigub jalge all...

Maara heitis väsinud pilgu üle hiiglasuure kabineti, kus ta viimastel aastatel niipalju oli töötanud, niipalju elu üle mõelnud. Milline korratust valitses kõikjal. Pildid olid seinelt maha võetud. Vaibad ja portjäärid laiali pillutud. Raamatud ja käsikirjad kokku pakitud ja suurtesse kastidesse ning korvidesse pakitud. Tühjade kappide ukseid olid kõikjal pärani lahti. Põrandal lebasid naelad, nõõrid, haamid...

Kuulist juhuslikult purustatud akna kaudu voolab tupp värsket õhku. Seinas on aga kuuliauk veel selgesti näha. Elu on äkki teise lehekülje keeranud. Hirmus kuristik aegutab tundmata kaugusest... Vana korra toed on langenud. Nende rusuhunnikutel ehitatakse „uut“, kuid hirmu- ja õudusutunne kohutab...

Revolutsiooni algusest on möödunud ainult mõned nädalad, kuid aastasajangud ei suuda niivõrd elu, kui need mõned

Sport.

R. Zamora, parim jalgpallimeister.

Ka see, kes pole Hispaaniast kuulnud palju, teab, et seal kusagil kaugetel lünas, Karmeni kodumaal, kus kõlisevad kastanjad, helisevad gitarrid ja serenaad saadab serenaadi, on rahva armastatuma aja viiteks veriste härjavõitluste jälgimine, inimese ning looma närvevustav jõukatsumine, mäng elu ja surmaga...

„Võitlusesse, torero!“

„Eks kaja veel praegugi Hispaanias piirist piirini see hülde ja üks tunne sealseid suured ja väikesed, naised ning mehed, metsikut rõõmu, nähes verest punaseks värvitud areeni ja surmaeelse agonia piinlevat looma, kelle südamesse pistetud oda, nii nagu oli see juba sajandite tagasi.“

Kuid... On mõõdas kõikjal „vabad head ajad“ ja on mõõdas need ka Hispaania härjavõitlustel, härjavõitluse suured karifeed, kodumaa omaeagseid rahvuskangelased ja pooljumalused, on pidanud oma aukohad loovutama meelest teistelt aladelt.

Uus maailma vallutaja — jalgpall, on võitnud ka temperamentsete hispaanlaste südamed, toreadorid on pidanud loovutama oma hiilguse ja auasteid nakkse kera jüngeritele.

Kui Hispaania poiss varem unistas ja ihkas saada kuulsaks härjavõitlejaks, on ta nüüd juba ammu nurka heitnud selle unistuse, soovides kõigi teiste maade poiste kombel olla kord hea jalgpallimees, keda nüüd rahvas käitel kannab.

Ent kõigist neist tänapäeva jalgpallilma pooljumalustest on kuulsam värvavaht Ricardo Zamora, mees, kelle nime tunneb iga poisike maailmas, Hispaania au, uhkus ja rahvuskangelane, maailma parim ning osavaim alal juba kümnekonna aasta kestel.

Pikk ja sale, tiigrina nõtkes ning painduv, — selline on too kolmekümnend aastate piiril olev mees, kelle mängu niipea ei unusta keegi, kes seda kord näinud.

Kuidas sai Ricardost, kes poisina paljajalu ka katmata sasipeaga Kataloonia mitme linna tänavail ringi jooksis, sünnitades vanematele, vaestele tööliste palju muret ja südamevalu, visates kividega puruks aknaid või kiskudes kakeldes lõhki omasuguste riideid, maailma parim jalgpallimees, et tea õieti keegi, isegi mitte R. Zamora ise. Kasvades osutus tema armasamaks ajaviiteks jalgpall, mida poiss vahetpidamata mängis nüüd terved päevad, evideks üldise kuulsuse juba noorena.

Räägitakse, et Zamora isegi selle üle imestavat, et kuidas ja miks kõik

kardetavad pallid, mis sageli näivad püüdnudena, just tema kätte satuvad. Võib-olla, kuid keegi ei saa salata, et Zamora mäng, draamatiline ja efektiivne, köidab juba esimesest hetkest alates ja mees vastaste õnnetuks ikka seal ees on, kuhu läheb, kas või lähedastelt maalt juhitud pall. Ja see on parimaks tunnistuseks mehe üliolulikkudele võimetele, mida senini keegi ka korral pole suutnud.

On neid, kes räägivad, et Zamora üliolulikkude headus, olevat siiski ainult põhjaliku ja tubli treeningu vil, ei mitte mingisugune sündimisel saadud anne.

Võib-olla Zamora treeningust, mis sünnib saladuse katte all, ei teata midagi kindlat, vaid sosistatakse ainult üht ja teist. Zamora ei harjuta teiste värvavahtide kombel kunagi meeskonnaga koos, vaid sõidab oma isikliku autoga juba varahommikul spordiväljale, laseb seal kinni panna väravad ja alustab siis treeningut. Alu võimleb tema hoolega ja asub alles siis, saadetuna ühest väikesest poisist, oma kohale väravasse. Miline on Zamora treening seal, ei tea levatavalisele sportlasele harjutuleda tavalisele sportlasele harjutusele, vaid olevat pigemini teaduslik süvendamine oma alasse, kõigi ettevalmistavate võimaluste täpne kaalutamine ja katkestamine.

On see aga tõesti nõnda? On neid, kes seda usuvad, vähe pole aga ka neid, kes sellele vastu vaidlevad, nimetades asja saladuslikuks tegemist ainult reklaamiks, huvi äratamiseks R. Zamora vastu.

R. Zamora tahab ikka, et ajalehed pikalt ja laialt kirjutaks ning tooks pilte tema saavutustest. Olevat tähele panned, et isegi siis, kui võistluste ajal fotoreporteritel ükski ülesvõtte ei õnnestu, ajalehed avaldavad pilte Zamorast, kellel alati tagavaraks igasuguseid ülesvõtteid, isegi neid, mis mõne kardetava momendi likvideerimist kujutavad ka — treeningul!...

R. Zamorra aupaatist ei suuda siiski vähendada ühedki jutud, vaid teda austatakse ikka kõikjal. Nii jalgpalli väljal, kui ka seltskonnas kus ta armastab sageli liikuda, olles seal igati elegantne ja armastusväärne noorherra.

Samuti armastab R. Zamora teatrit ega põlga ka teisi lõbustuskohti. Aga pillaja, kes enamiku oma rahast jättab öölokaalidesse, pole ta siiski. R. Zamora arved ei kasva kunagi liig suureks, vaid see ainuke, mis vahetpidamata kasvab, on tema pangakon-

Herodes.

Lahutuskojast.

Möödunud nädalal oli kutsutud lahutuskohta 18 paari, kes jõudnud veeni, et nemed ikkagi koos elada ei saa, vaid üksteisele viimaseks hüstijätkus peavad sirutama käe, kuni juba kord uskuda oli otse võimatu.

Soovitud vallalispõlve neist kõigist pääsesid aga ainult 5 paari, teised peavad veel ootama ja kannatama, olgugi, et see neile ei meeldi.

Üksteist aastat tagasi ulatasid kusagil Venemaal üksteisele käed Alide ja Nikolai Solovjev, kes üksused, et nad kunagi seda sammu ei kahetse. Nüüd aga mõtleb vähemalt kõnempool teists, olles esitanud kohtule lahutuspalve, mis ka täitmist leiab.

Lahutusteele on sattunud ka Vilhelmine ja Richard Koschke, kes aga oma lahutusest ei tee mõne teise kombel avalikku tükiküsimust, vaid lõpetavad abielu ühisel kokkuleppel.

Samasel viisil toimivad ka Aleksander ja Anna Hermannid, kes nüüd mõistavad, et nemed üksteises pole leidnud seda, mida lootsid kunagi. Armastuse õiekuul näis küll kõik ilusana nagu ikka, kuid hilisem aeg üllatas, nii kui paljudel teistelgi puhkudel, et loodetud on liig palju ja leitud kaugelt vähem. Ja mis siis enam muud kui lahutus ühisel kokkuleppel, nagu see meil juba meeks kipub saama.

Kaugemale kui lahutuskoda pole jõudnud ka Julie ja Roman Einmannid, olgugi, et nad kaua aega oma õnne uskusid olevat igavese, samuti armastusegi. Kuid... Kipub ju meie päevil ikka nõnda, et armastus rõõmu ja õnne suudab valmistada ainult

üürikeseks, pidades siis taanduma pettumuste ja valude ees. Nõnda on siingi, kus kord nii õnnelikuna ja lootusrikkalt abielusadamasse purjetanud paarikesel ei jää üle enam midagi muud, kui oma ühisest pesakesest pettunult pageda.

Magda ja Eduard Elkenid näisid kunagi olevat küll väga õnnelikud, leides, et elu üksteise kõrval on vägagi ilus. Ent päike ei paista kunagi püsivalt, vaid läheb kord ikkagi looja ja ka armastus pole ka kunagi igavene, vaid varem või hiljem tuleb suuremalegi tunnetele tüliloomale helistada ikkagi matusekellad, nii kurb kui see ka ei ole. Nii sündis siingi. Eduard oli see, kes unustas, mis abielumehele lubatud, mis keelatud, patustades ja unustades oma kohused. Magda muidugi ei suutnud sellega leppida, esitades kohtule lahutuspalve, mis ka põhjendatud leitakse olevat.

Must kass, see abielurahva vihasem vaenlane leidis küll kunagi tee ka Marta ja Leopold Kullerkuppude juurde, ent nüüd on paarike siiski jälle ühise keele leidnud, mõistes, et nii ilus nagu üksteise kõrval pole ole siiski-siiski kusagil.

Mitmesugustel põhjustel lõkatakse edasi järgmistele paaride lahutusajade arutamine: Elisabeth ja Erich Arras, Marie ja Eduard Pikkil, Helene ja Joosep Rõhu, Luise ja Ado Väljaots, Ida ja Ants Hansen, Elise ja Rudolf Schaf Frank, Marie ja Aleksander Tederkin, Mari ja Mikkil Sarapuu, Lydia ja Joosep Mauermann, Marie ja Aleksander Uustal, Marie ja Andres Piilberg ning Marie ja Richard Muusikus.

Kui Tallinn naerab ja nutab.

Eidekese hale äpardus.

Ei teadnud too juba auväärt aastates olev eidekene, kes pidavat olemas taluperenaine kusagil Keila pool, kui ta kasvatas oma Punikut või Päitsikut, pisikest lehmik- vasikat, et tema aastate pikkune vaev ja bool õhel õnnelul päeval hahitub,

sus noor lehm, kes alati perenaist nähes ammus rõõmsalt, püüdes tänutäheks hea hoolitsemise eest oma kareda keelega lakkuda perenaise käsi, kui ta selleks aga võimalusi leidis. Nii perenaine kui ka Päitsik pidasid üksteist ikka lugu, arvates ühtlasi, et nad alaliselt nii headeks sõpradeks jäävad.

Ag ei seda. Kiitsas aeg ja kehvad olud, majanduslikud mured ning raha nappus, tegid lõpu sellegi sõprusele. Möödunud nädalal ühel päeval juba vara enne valget, rakendas vana peremees hobuse vankri ette, sidus Päitsiku vankri taha ja istus ise koos eidega keskele, et sõita linna ja seal ära müüa noort lehma. Linnas sobiski kaup, Päitsik müüdi ühele agulimandale elulehmaks ja peale lõunat, kui linnast ühteteist otsetud, alustasid eite-taati, eidel pisarad silmas, koduteed.

Oli eit ostnud väikesele lapselapsele linnast muuhulgas ka punase õhupalli, mille paela otsa ta millegipärast kinnitas Päitsiku müügist saadud raha taskurätikuga. Kui taat veel sisse astus ühte poodi, jäi eit istuma vankrile, hakates seal ennast kohendada ja paremat istumisepaika otsima.

Ag, oh, häda! Kuidagi läks lahti vananimese peo ja õhupall, kurivaim, kerkis, viies enesega kaasa ka paelaotsa kinnitatud raha.

Küll kargas eit püsti vankrile, hüüdes nii südantlõhestavalt kui suutis. „Aidake!... Näe, läheb... läheb...“

Poest välja sõõstunud taatki püdis sirutada kätt, ent mingisugust tulu polnud sellest siiski. Õhupall kerkis aiva kõrgemale ja kõrgemale, viies kaasa ka kõik need kroonid, mida Päitsiku eest saadi.

Küll lahutasid eit ja taat all, käsi, taat söimatas ja pahandades, eit hädaldades ning silmist pisaraid pühkides, aga või sellest veel kasu. Peagi kadus silmist õhupall ja eidel-taadi eilgi ei jäänud lõpuks muud üle, kui istuda vankrile, alustades kurba koduteed, ise kättega agaralt vehkides ja üksteisele midagi seletades.

Kaks, kes komistasid.

Et külma ilma puhul üks tubli kärakas viina kunagi paha ei tee, oli nähtavasti arvanud too voormeese, kes möödunud kolmapäeval vägisi oma trooska pukile tukkuma tahtis jääda. Nagu too puhul pahatihti kipub olema, oli see voormeese pistnud küll pitsi, ei mitte aga pidanud aru, vaid „eluvett“ tarvitanud rohkem kui seda vaja. Jäädes päris pehmeks meheks, sai tema isegi aru, et asjad võivad sootuks hulluks minna, alustades unega võideldes koduteed.

Küll astus hobune aeglaselt, püüdes ise meelepidada koduteed, sest pukil unega heitlevast peremehest enam õiget ohjade hoidjat ei saanud. Vaevu ajas tema vahete-vahel lahti silmad, usaldades hobust enam kui ennast.

Ag juhtus, et ka hobune pidi vääratama just sellel päeval. Tänav oli libe, rauda nürdid ja nõnda sündiski, et hobune äkki komistas ja kukkus ninaga vastu tänavakive.

See kukkumine viis tasakaalust välja ka kõrgel pukil istuva peremehe. Hetk hiljem oli ta hobuse kõrval pikali tänavakividel. Tõusis komistanud hobune, tõusis ka väsinud mees.

Hobuse ninast tilkus verd ja mehegi nägu oli läinud katki, ent siiski ei heidutanud see kumbagi. Ühisel jõul alustati jälle teekonda, verise ninaga hobune trooska ees ja verise ninaga kutsar ka pukil...

Tulusaid näpunäiteid.

Rukkileiva vorm õuntega.

1 sea ehk vasika maks, 800 gr. lahja sealiha, 200 gr. pekki, 1 sibul, 1 spl. soola, peent pipart ja vürtsi, veidi suhkurt, 1 klaas lihaleent, 1/2 sidrunit.

Maks pestakse, tõmmatakse nahk maha ja lastakse läbi lihasina. Lahja sealiha ja pekk keedetakse ning lõigatakse väikesteks tükkideks ning segatakse maksa juurde. Lisatakse maksale juurde pipart, soola, suhkurt, vürtsi, sidrunit maitse järele ja praetud ning hakitud sibul. Puhastud soolikad täidetakse pehmelt seguga, otsad seatakse kinni ja pannakse külmale veega keema. Keedetakse 10 min. ning lastakse vedelikus seista 1 tund. Siis võetak katlast välja ja pannakse kerge va jutuse alla.

Maksavorst.

400 gr. kuiva musta leiba, 10—15 õuna, 1 klaas suhkrut, kaneeli pulbrit, 100 gr. võid.

Kooritud õunad lõigatakse õhukesteks viiludeks. Võitud vormi pannakse kord riivitud musta leiba, siis õunaviile, millele raputatakse kaneeliga segatud suhkurt, siis jälle riivitud leiba, õunu jne., kuni vorm täius. Pealmiseks korraks pannakse leib, kuhu peale pannakse võitükikesed. Küpsetatakse ahjus 3/4—1 tund. Antakse lauale rõõsa koore ehk piimaga.

Raadio.

Tähtsamaid teateid Tallinna jaama saatkavast.

Pühapäeval, 6. detsembril: 9.55. Jumalateenistus Eesti Apostliku-ussanda Muutmise kirikust. 12.15. Põl-umajanduslik kõne. 12.45. Põlluma-janduslikke teateid. 13.00. Jaroslav Calla miniatüür-helitoit. 13.15. Ring-häälingu orkester. Juh. md. Ark. Krull. 16.30. Ajaviite-muusikat heliplaadidelt. 17.30. „Vahitorni“ seltsi kõned. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päeva-uidiseid. 19.00. Lugemistund. (Esineb Hugo Laur). 19.30. Ülekanne Tartust. 19.35. Kontsert-aktuse ülekanne Soome Vabariigi aastapäeva puhul Tln. L. Tütarlaste Kommerts-gümnaasiumi saalist. Lõpuks kuni 23.00. Tantsumuusi-ikat heliplaatidelt.

Esmaspäeval, 7. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Vaimulik kontsert Jaani kirikust. 21.20. Kontsert heliplaatidelt.

Teisipäeval, 8. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Ühiskonnateaduse õpiring. (Juh. van. adv. A. Susi). 20.25. Ülekanne Tartust. 20.30. Nikolai Adamsoni balalaika-kvinteti ettekanded. 21.00. Esperanto-keelne nädalakroonika. 21.10. Kont-sert. Juh. M. Prokofjeff.

Kolmapäeval, 9. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-

dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.15. Rek-laami ja heliplaate. 18.35. Päevauudi-seid. 18.45. Lastetund. 19.15. Põllu-majanduslikke teateid. 19.30. Muusi-kateooria tund (Ark. Krull). 20.00. Üle-kanne Tartust. 20.05. Arthur Sikken-berg: Ümberkehastumise võime kunsti-loomingus. 20.35. Kaitseministeeriumi puhkpillide orkestri kontsert. Juh. Kaitseväe orkestre inspektor G. Reder. 22.00. Tantsumuusikat heliplaadidelt.

Neljapäeval, 10. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Hermann Jänes: William Booth — Päästarmee asutaja. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Juh. md. Ark. Krull.

Reedel, 11. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Pool tundi noori soliste. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.35. Kontsert. Juh. md. Ark. Krull.

Laupäeval, 12. detsembril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Lastetund. 19.30. Ülekanne Tartust. 19.35. XXII avalik raadio-õhtu „Estonia“ Sinisest saalist. Lõpuks kuni 23.00. Tantsumuusikat heliplaa-tidelt.

Õiguse-kaalukojast.

Hirmul suured silmad. . .

Ühe suveöö, kui kogu linn oli ammugi uneholmas ja kõikjal valitses hommikueelne rahu, ei mõelnudki veel magamisele linna tervishoiu revident Ernst Selge ja kordnik Oskar Naukas, kes hiljuti kodaniku-ebaviisaka käitlemise pärast sai karistada. Pagarite õõtsu keelu seadus ei lubanud magamisele mõelda mehi, kes püüdsid vaadata, kas kusagil pole mõni pagar, kes linnlastele hommikukohvi kõrvale püüab valmistada sooja saia.

Jõudes Mihail Lorentsi pagaritööstuse, otsustasid mehed siia sisse minna. Värv oli lukus, ukse kõrval öökell, ent seda siiski ei kõlistatud, vaid kordnik O. Naukas ronis üle värava. Kusagilt alla visatud teda nüüd pudeliga, mis aga ei tabanud. Lastes väravast sisse E. Selge, hakkasid õõvaikus ukse taga kolistama, et pääseda M. Lorentsi tööstu-esse. Kuna koeradki kukkusid haukuma, muutus lärm nii suureks ja

lõppes sellega et O. Naukas tõstis M. Lorentsi vastu kaebuse revolvi-ja sõnadega ähvardamises ning teiste raskete paragrahvide põhjal.

Asja arutamisel kohtus selgub aga, et siin esialgu hirmul on olnud väga suured silmad ja siin pole olnud vähematki ähvardamist ega ametnikkude haavamist.

Kuuldes ukse taga hirmust kolistamist ja koorte haukumist, on unest üles ehmatatud Mihail Lorentsi halba kartes tõesti revolvriga õue tor-manud.

Nähes ametnikke, on pagar ainult öelnud:

„Mis te siin kolistate?“

„Revolver olnud temal küll käes, kuid käsi rahulikult kõrval, nii et mõistatuseks jääb, kuidas kordnik nägi ähvardamist. Ka töötoas olnud kõik korras ja vaikne.“

Selle kõigiga arvestades mõistab ka 4. jsk. uus rahukohtunik Kahu kaebealuse Mihail Lorentsi õigeke.

„Head aega, härra kohtunik!“

Juhtus nii, et kodanik John Koit möödunud aasta viimasel päeval oma senisest korterist pidi lahkuma, alustades teekonda haiglasse. Oli temal mõningaid asju, ent kuna nende jaoks kohta polnud, asetas ta osa asju kärule, et saata neid oma lahutatud naise Marie juurde, ühe vana musta madratsi ja kella aga andis tema endise elukoha kojanaise Marie Hermann kätte hoiale. Käesoleval suvel koos tunnistaja Vallneriga nende asjade järele minnes, ootas aga John Koitu üllatus. Marie Hermann seletas, et madratsi on ära viinud keegi temale tundmatu naisterahvas, kella parandamine maksnud aga 250 senti ja alles siis, kui John Koit tasub selle raha, võib tema tagasi saada oma kella. J. Koit nüüd kella kaasa ei võtnud, vaid andis asja kohtu la-hendada.

Nii seletab John Koit kohtus ise asja, teistsugust juttu räägib aga kaebealune Marie Hermann. Madratsit pole tema üldse näinud, vaid J. Koit andnud tema kätte ainult kella, mille ka nii kohe kätte võib saada, kui paranduse raha tasub. J. Koit ajada vaid kurja kiusu, kuna ta kunagi olevat tahtnud vägistada oma korteriperenaist, kellele abiks läinud tema, Marie Hermann.

On alustanud oma maiset teekonda need noored ilmakodanikud, kes ristitud:

†/Rino Eltser; Kaljo Laur; Rein Veln-er; Eroi Mätlik; Heljo Hekles; Vilma Aleksandra Madison; Nelgi Grieg; Eha Treibert; Kaja Pavlov; Lia Vil-helmson.

Seal, kus on armastus, on ka õnn ja selle õnne on nüüd tööta-nud kahekordeks muuta need, kes avaldanud soovi abiellumiseks.

Olga Pärn ja Mart Kerjestik; Alice Põldots ja Albert Palm; Elviine Kusküla ja Jaan Kikas; Miralda Kotkas ja Helmut Johanson; Alvine Einsok ja Ernst Rand; Asta Pent ja Feli Klemmer; Alide Pekkar ja Evald Paal-

berg; Nora Michelson ja Martin Ser-mann; Amalie Suits ja Gustav Kallas.

Nemad on mõelnud ning kaalu-nud ning jõudnud kindlale otsusele, et leiavad ainult üksteise kõrval oma õnne:

Blaufriede Vessmann ja Edgar Jan-sen; Miralda Kotkas ja Helmut Johan-son; Alvine Einsok ja Ernst Rand; Ella Penno ja Robert Jänes; Leida Roosmann ja Eduard Tornberg.

On lõpetanud oma töö ja siirdu-nud sinna, kus igavene rahu:

Marie Remmers 75 a.; Madli Rein-berg 72 a.; Bernhard Silkmann 48 a.; Mari Koppa 72 a.; Meta Sieberg 24 a.; Jüri Kangor 69 a.

Teater.

„Õnehaldjas.“

Ungarlase F. Molnari komöödia „Õnehaldjas“ ei taotle mingisuguseid tõsisemaid sihte, vaid püüab ainult pakkuda ajaviidet nagu enamik teisi F. Molnari tükke, mis meie publikule varasemaist aastast tuttavad.

Noor kohtadenäitaja tütarlaps ki-nost, valetab rikkale armujanusele ameeriklasele, et on advokaadiproua, milline vale aga muidugi selgub, tekitades kogu tüki kestvusel rea huvitavaid ja lõbusaid situatsioone.

F. Molnar, kes üks nimekamaid tänapäeva näitekirjanikke, on oma ülesandega hakkama saanud hästi, suutes kõita algusest lõpuni huvi tolle vastu, mis veereb silme eest mööda.

Halba pole öelda ka lavastuse ja mängu kohta, ehk kui, siis väga vähe.

Albert Üksip oli siin tore ja samuti endastmõistetavalt Paul Pinna nagu ikka, kui ta peab kujutlema rikast elumeest või midagi muud selletaolist. Seda Paul Pinna meil oskab paremini kui ükski teine. Mõnuga võis jälgida ka Meta Lutsu ja Sergius Lippu. Erna Villmer ja Ants Lauter kippusid vast oma osasid võtma tõsisemalt kui see vajalik.

Harry Paris lavastajana ei jätnud soovida palju, ega pakkunud ka midagi erakordset.

—ent.

„Kolm musketääri.“

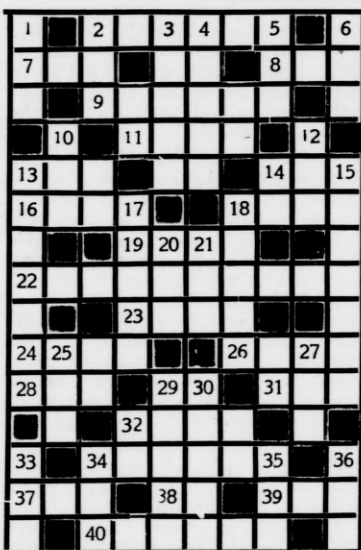
Peale mitte just eriti kõitvat B. Graenistaedeni „Dollar veereb“, tõi „Estonia“ käesoleval hooajal lavale teise operettina meie publikule varem tuntud Benatzki „Kolm musketääri“. A. Dumas'i sama nimeline romaan on kõikjal sooja vastuvõtu leidnud ja operettilgi pole puudunud edu, kuna kuningakodade elu, mis moodustab sellegi operetti sisu, hulkadele alati huvipakkunud, eriti siis, kui seda serveeritakse kergelt ja lõbusalt. Ka Benatzky ise on nooremate operetti komponistide hulgas saavutanud tubli nime, osa tema viise on üldiselt läbilöönud, nii, et meilgi on olemas eeldused tolle operetti eduks.

Ja tõesti, „Kolm musketääri“ suudab pakkuda meile rohkem kui seda tegi „Dollar veereb“. Ei eksi vist

palju, kui ütleme, et A. Lüdig lavastajana pakkus oma senise parima, olgugi, et osade jaotus pole vast ehk kõige õnnelikum, mis aga kahtlemata sõltub vastavate jõudude puudumisest.

Ooperi jõud O. Torokoff-Tiedeberg ja I. Aav-Loo on siin võõras sõiduvees, ent oma osadega said nemad siiski hakkama, samuti ka noor Fritz Reinike, kes „Estonia“ lavalt täitis esmakordselt suuremat osa. K. Savi pole koomik, samuti ka A. Vis-mann, millel nemad musketääride-na polnud nii head nagu seda näha oleksime tahtnud. Ka A. Lüdig on ise varem pakunud paremat kui ta seda tegi nüüd musketäärina, ent üldiselt on see operett siiski kena ja hea, olgugi, et ta teistest sellistest asjadest palju erineb.

Hindmõistatus nr. 28

Ülaltpoolt alla: 1. Pole kitsas; 2. Osa aastast; 3. Häire; 4. On jalas; 5. Side-sõna; 6. Kenam kuu; 10. Lühendus sõnast uulits; 12. Väike heinasaad;

13. On haigel; 15. Kellel vähe aega, peab...; 17. On ime, kui rikas ko-sib...; 18. Haigetuba; 20. Alati; 21. Suvi; 25. Hüüe; 27. See, kes armastab sind alati; 29. Pole minul, vaid...; 30. Kes teeb pakki, vajab...; 31. Kogun-b suhu; 34. Iga inimene peaks olema...; 35. Too; 36. Mitte sina, vaid mina...

Vasakult paremale: 2. Kase-mets; 7. Mõistus; 8. Amet; 9. Üle-annetu; 11. Sellised on need, kes ei vääri mehe nime; 13. Kasvab metsas; 14. Tekib vee keemisel; 16. Pole linn ega küla; 18. Puuriit; 19. Kevad ehib lilledega niidu ja...; 22. On Teie ees; 23. Kui lähed linna, too...; 24. Pole helde; 26. Aine kõneks või kirjatõõks; 28. Kantakse kaelas ja käel; 31. Pole võõras vaid...; 32. Pole siin, vaid...; 34. Gentlemani; 37. See, millele kinnituvad lihased; 38. Tolle filmitähe eesnimi, kes mängis peaosas „Sonny boys“; 39. Pole taga, vaid...; 40. Mees-teenija.

Õleti lahendajaile loositakse 17. skp üks huvitava sisuline romaan ja 2 maksuta kuulutamise võimalust „Abielulehes“. Võitjate nimed avaldatakse „Abielulehes“ nr. 45.

Exkuninga Alfonsi loss.

„Rahvas, hoia seda hoonet: ta on sinu!“

Madridis on avatud rahvale vaatamiseks end. kuninga Alfonsi loss, mis ehitatud Filip V valitsuse ajal 1737. a. Väikeseks maksu eest võib iga koda-nik ja ka välismaa turist näha kuidas endine Hispaania võimumees kord elas.

Kuid sissepääs kuninga isik-

likesse ruumidesse on seni veel suletud. Rahvale on vaatami-seks välja pandud suurepära-sed pildid, vaipade ja muin-susesemete kogud, mis aastasa-dade jooksul sinna lossi kuhju-nud.

Toredate paraadsissekäikude kohal, kus enne deshuurisid

kuninga ihukaitsvaelased, ri-pub hiiglasuur plakat pealkir-jaga: „Rahvas, hoia seda hoo-net: ta on sinu!“ Sissemineku-maksu võetakse hoolega. Rah-va järele valvavad kaks vahi-sõdurit.

Peale lossi varanduste vaat-lemist näidatakse publikule ka kööki, mis asub keldrikorral ja ust, mille kaudu kuningas põgenenud. Alfons lahkunud oma toredast lossist just köö-giukse kaudu, läinud läbi par-gi ja siis istunud autosse ning kihutanud öödläbi Karthage-nasse. Sama ukse kaudu, mis kannab nüüd nime „Puerta in-cognito“ — lahkunud lossist järgmisel hommikul ka kunin-ganna ühes lastega.

Seismajäänud kirjad.

„Väsinud elust“ — 3, „Hilda“ — 4, „Jõudu tööle“ — 2, „Samasugune“ — 3, „Ernehirmutis“ — 5, „Seltsi-mees“ 4, „Kiri kaugusest“ — 4, „Kitty 16“ — 3, „Leht“ — 5, „Maimu“ — 1, „Traagik“ (kirjavahet. osavõtja) — 1, „Ella ja Meta“ — 1, „Kandidaat“ — 1, „Johanna A-ker“ — 1, „Helmi“ — 1, „Heinz 22“ — 1, „Kurb Henry“ — 1, „Koltunud lehed“ — 1, „Väsinud“ — 1, „Hingeline sõber“ — 1, „Ootel“ — 1, „Ly 18“ — 1, Kuukõrbe hulkur — 1, „Mitzi 13“ — 1, „Nitzi 31“ — 1, „Luule ja Mall“ 1 kiri.

Vastutav toimetaja ja väljaandja:

A. Jürisson.

„Abielulehe“ tellimiste, kuulutuste vastuvõtmise ja müügikohad linnades

Tartus: abitalitus, üldine ajakirj. kontor P. Johansson, Rütli tän. 11, jaama raamatukapp ja kõik ajalehe-müügi kohad. **Narvas:** abitalitus, Narva jaa,ma raamatukapp, hra Videvik, J. Läte, raamatukaup us, Joala tn. 20. **Rakveres:** abitalitus, E. Läte I ajakirjanduse kiosk, Pikk tän. 1, jaama raamatukapp, hra Videvik, J. Prii-manni raamatukauplus, Pikk tn. 24, Leo Rikkeni juures. **Paides:** M. Leesment, Turuplatsil, Kauba-tarv. Ühisus „Iva“, Seidelbergi raamatukauplus,

Pärnu tn. 5. **Võrus:** Jaama raamatukapp, F. Siska Paju tn. 6, Songi, Jüri tn. 14. **Tapal:** Jaama raamatukapp, Vold. Steinfeldi ajakirj. büroo, J. Luuk. Pikk tn. 17. **Valgas:** abitalitus, pr. R. Kau-ke, ajakirjand. tsentraal, Vabaduse tn. 24. L. Raagi kiosk, jaama raamatukapp, M. Järveveere kiosk, Võru tn. 18, A. Luha, Vabaduse tn. kiosk Nr. 1. **Haapsalus:** jaama raamatukapp, Tamverk & pojad, raamatukauplus Karja tn. 5. **Viljandis:** jaamaraamatukapp, K. Vagner, Lossi tn. 24, Üldine

ajak. kontor „Edu“, Posti tn. 13-a. A. Rennit, Aja-kirj. büroo, Tartu tn. 16. **Pärnus:** Õpetajate O/Ü. „Liit“, Rütli tn. 40, jaama raamatukapp, Paul Ruiso raamatukauplus, Jäneselja 4. **Türil:** jaama raamatukapp, H. Taratorova-Limberg, Vil-jandi tn. 8. A. Kurusk, S. Pärnu mnt, 15. **Tõr-vas:** J. Kattuse kauplus, H. Treufeldti kauplus, **Kuressaares:** A. Meieri kiosk, Vallimäe 3, **Nõmmel ja Hiiul:** Jaama raamatukapp ja ajalehtede kioskid.

Ei meil pole kerge kellelgi!

Kuid neid, meil on kole igav — Aidake igavust surmata, meile kirjutades! — Eks? Vastame kõigile kirjadele „Arvi“, „Arne“, „Juho“. P. k. 3. Rabavere Lõpe p. ag.

Jalanõusid

moodsaid, hästi vastupidavaid soovitab

R. Baumees

Kopli tän. 18.

Hinnad odavad, kauba eest täielik vastutus.

P. PÖDER'I

valmisriiete äri

Tallinn, Kullasepa 7. Tel. 429-31

Suures valikus meeste- ja naisterahva valmis-riideid ja tellimiste vastuvõtmine.

Astuge sisse ja veenduge kauba headuses.

Vaatamine ei kohusta.

Balti jaama raamatukaupluses

saadaval koiksugused oma- ja välis-maa ajalehed ning kuukirjad. Rik-kalik väljavalik igasugustest raama-tutest. — Uus „ABIELEHT“ juba iga reede õhtul müügil.

Kõige soodsam tellimiskoht

neile, kes vajavad trükitöid

J. & A. Paalmann'i Grafikatööstus

Tallinnas, V. Karja tän. 12. Telefon (20)8-86

Rikkad prouad ja preilid!

Siin üks väene noormees tutvaks Teiega abiellu-mise mõttes. Kirjad slt. „Majandusline puudus“.

Soovin

kirjavahetust

solliidse, keskealise här-raga. Kirjad slt. „Jää-meri“.

Lõbusad, noored

Sõjaväelased

soovivad sülesõda iga-vuse peletamiseks sama-suguste tütarlastega. Kir-jad slt. „Noored sõja-väelased“.

Lesk proua,

kellel igav ja kurb on ükski, soovib hingeliste, karskete meesteraiva-tega tutvuda hea sõbra leidmiseks van 40—50 a. Kirjad slt. „Karske mees-sõber“.

Hingeline, iseseisev lesk proua

otse jänuneb abielu jä-rele. Meeshinged, kes kustutaks janu? Kirjad slt. „Januneb“

Vabahingelised härrad!

Kes teist suudaks olla, keskealise lese naiste-rahva

lohutajaks sõbraks?

Van. 40—60. Kirj. slt. „Vaikne igatsus“.

Puudub vara ja kindel teenistus. Abielluksin noorema lese või

neiuga

kes soovib tööd või vajab koostööks tublit jõudu. Kirjad kõigis täht-samais kultuurkeelis Tar-tu, Rütli 11 üld. Ajak. kont. „Cherished Hope“

Karsked heasüdamised härrad, kes

kirjutate

haritud, hingelisele maa-neiule. Kirj. slt. „Kodu-metsas“.

Karske, kindla teenis-tusega poissmees soovib abiellumise mõttes

tutvust

naisolevustega. Kirjad slt. „40 a.“

Neli korralikku, kindlas teenistuses noortmeest soovivad tõsiselt

tutvust

preilide ja noorte leske-dega 18—25 aasta vanu-seni, kes ka enam-vähem kindlas teenistuses. Meel-divuse korral järgneb abi-elu. Foto soovitav! Kirjad saata: Tõrva, Rooski t. 3. „Tamm“, „Pärn“, „Kask“, „Jalek“.

Naisolevused,

kel teist oleks soovi lä-hemal ajal abielluda? Siin kaks karsket, kindla teenistusega haritud poissmeest 27 ja 43 aas-tased, ootavad Teilt kirju. Vastame kõigi tõsis-te kirjade peale. S. l. tal. „27 ja 43“ all.

Nelud ja proud!

Kes aitab korralikku, kai-net, heasüdamist 30 a. meeshinge maj. puudu-sest, sellele jäävad sõp-rus. Kirj. Tartu, Rütli 11. „Ootan päästjat“ all.

Kaks neidu tööliklas-sist soovivad

tutvust

korralikkude, tõsiste elu-vaadetege meestega. Van. 30—40 a. Kirj. s. t. „Pala-vam igatsus“ „Kodu unis-tus“.

Elly!

Sind ootab see keda oled unustanud. Kirjuta. Jaan.

Lihne neiu soovib

tutvuda

samasuguse korraliku meesrahvaga. Kirjad slt. „Igatsus“.

Ei ole sisse sõitnud, elan alaliselt Tallinnas, olen tuntud ja lugupeetud

hiromant.

Otsustan saatust käest, käekirjast, pildist ja va-nadest Rooma-Egiptuse kaartidest vana- ja prae-gusaja teadmise järele. Elasin 1912 a. Liivalaia t. 1923 a. Salongi tän. Nüüd, 1926 a. alates, Polgu t 3—26, kelori-korral. Paraaduks täna-valt, mitte raudväravast.

Kes toetaks

aineliselt

leske, kes sattunud ras-kesse majanduslisse seisukorda? Kirjad slt. „Abi“

On asju maa ja taeva vanel, millest teil pole aimugi. Küll aga teab neist kuulus hiromant-grafoloog

Burge

kes elab Klaasingi t. 3-a. krt. 10. (hoovimajas), ja ütleb Teile mineviku, ole-viku ja tuleviku täpselt käejoonte, planeetide ja päevapildi järgi.

Keda vaevab mure, ehk keda **hellitab õnn** — te mõlemad külastage kuulsat

hiromanti

Maakri tn. 18—2, Sissek. raudvärav. Vastv. kl. 9—7 pühap. 12—5.

Murelist võib tulevikus oodata õnn, milleks siis meeletult? Õnnelast võib eel varitseda valu. — Hea kui saab hoiatet.

Lakk-kingi

A. Gobovitsch
Viru t. 7